

Ob dnevu OF in prazniku dela

Narod si bo pisal sodbo sam, ne frak mu je ne bo in ne talar... je zapisal naš največji pisatelj pred veliko desetletji. Mnogo časa je že preteklo od tistih zgodovinskih besed, da je prišlo do tistega odločilnega dneva, ko se je zapisal v našo zgodovino prvi dan — Dan osvobodilne fronte. Najnaprednejši Slovenci komunisti so se zbrali v Vidmarjevi vili na Večni poti in sklenili, da se Komunistična partija odločno upre okupatorjem in da hočemo Slovenci dokončno pravo svobodo, pravo jugoslovansko državo, svojo neodvisnost in nedotakljivost.

Veliko krvi je preteklo za doseg te ciljev, ki so bili postavljeni v času, ko je bila skoraj vsa Evropa pod fašističnim škornjem. A vendar ni niti kaplja krvi pretekla zastonj. Vse tisto, kar je bilo 27. aprila 1941. leta le svetla iskra prihodnosti, se je po štirih letih tudi uresničilo. Narod si je napisal svojo sodbo, ki je govorila v prid delavca, kmeta, vsakogar, ki mu je bilo delo tista vrednota, ki ga je dvigovala nad drugim.

Prvi maj — praznik dela, so praznovali delavci že mnogo prej. Tudi pri nas, čeprav so bili preganjani in kaznovani. Da-

nes praznujemo ta praznik z istim žarom in ponosom, a vendar je nekoliko drugače. Za nami je dolga pot, ki so jo delavci morali prehoditi, da so si pridobili svoje osnovne pravice. S samoupravljanjem so bile te pravice prepuščene delavcem samim. Z Zakonom o združenem delu pa so natančneje določene, tako da lahko vsakdo z delom dokaže svojo vrednost.

Danes lahko srečni praznujemo ta dva praznika, saj sta dva glavni bitki izbojevani. Tovariš Tito, tovariš Kardelj in še mnogi drugi so storil vse, da danes lahko praznujemo v miru, enakopravni in pošteno ovrednoteni. Lepšega si pravzaprav ne moremo želeti, čeprav v našem razvoju še ni storjen zadnji korak. Naša samoupravna socialistična družba se bo razvijala naprej, hkrati pa se bo z najglobljo zavednostjo ozirala na pomembne mejnike razvoja.

S ponosom pripnimo rdeč nagelj v gumbnico, v mislih ali v resnici, saj je njegova barva naša, proletarska!

OBVESTILO!

Vse člane kolektiva Stol in upokojence obveščamo, da bo tudi letos na 1. maj v Kamniški Bistrici srečanje delavcev kamniške občine.

Del s kulturnim programom se bo pričel ob 11. uri. Nastopili bodo pevci Solidarnost, godba na pihala, recitatorji in Folklorna skupina. Podeljena bodo tudi sindikalna priznanja Srebrni znak Zveze sindikatov Slovenije zaslužnim sindikalnim delavcem.

Vsi delavci in upokojenci delovne organizacije Stol, ki se boste srečanja udeležili, lahko dvignete bone za jedačo in pijačo na dan 1. maja od 10. ure dalje pri predstavnikih sindikata Stol pred domom v Kamniški Bistrici.

Izpred tovarne Stol bo vozil poseben avtobus, urnik voženj pa bo objavljen.

Želimo, da se tega že tradicionalnega srečanja udeležite vsi.

Sindikat

Razvoj samoupravnih odnosov pri nas

Delovna organizacija ima 7 temeljnih organizacij, od tega 4 proizvodne, eno posebnega pomena, eno prodajno temeljno organizacijo ter delovno skupnost skupnih služb.

Stol je bil med prvimi delovnimi organizacijami v kamniški občini, ki je organiziral temeljne organizacije združenega dela in so že 29. januarja 1974 delavci sprejeli prvi samoupravni sporazum o združevanju v delovno organizacijo. Po uveljavitvi zakona o združenem delu so z vso resnostjo pričeli analizirati pogoje, v katerih delujejo. Sprejet je bil program aktivnosti (dne 18. 4. 1977), ki je bil tudi v celoti izpolnjen in sprejeti so bili vsi samoupravni sporazumi in drugi splošni akti. Program aktivnosti je temeljil na analizi obstoječega stanja in odnosov med že organiziranimi temeljnimi organizacijami in so ga delavci sproti dopolnjevali z novimi ugotovitvami in dejstvi o stanju in odnosih, ki so se pojavljali med javno razpravo. Program je bil opredeljen z nosilci, roki in zadolžitvami. Delavci so program občasno preverjali, predvsem glede rokov. Važno oz. odločujočo vlogo je pri sestavi programa aktivnosti imel sindikat, ki je tudi vodil javno razpravo. Vsa aktivnost se je odvijala v OO sindikata tozdu.

Po programu aktivnosti so bile organizirane vse predvidene temeljne organizacije z ugotovitvijo, da se proizvodni procesi nenehno spreminjajo in vzpostavljajo ob upoštevanju pogojev za organiziranje tozdu nove možnosti za organiziranje novih temeljnih organizacij. V praksi sindikat nenehno preverja, ali obstajajo kje pogoji za novo temeljno organizacijo.

Seveda so bila vsa sredstva s poprejšnjo javno razpravo, tudi porazdeljena med novimi temeljnimi organizacijami.

Sprejeti so bili v roku naslednji akti:

— samoupravni sporazum o skupnih osnovah in merilih za razporejanje čistega dohodka TOZD in za delitev sredstev za osebne dohodke ter skupno porabo delavcev;

— pravilnik o normativih in merilih rezultatov dela — izračun razporejenih sredstev za OD;

— samoupravni sporazum o osnovah in merilih za delitev sredstev za osebne dohodke ter skupno porabo delavcev, na nivoju tozdu in delovne skupnosti.

V navedenih aktih so osnove in merila za delitev sredstev za osebne dohodeke tako oblikovani, da pomenijo delavcem spodbudo za boljše gospodarjenje ter večanje svojega in družbenega dohodka. Na to kažejo nekateri podatki: produktivnost se je povečala za 5%, fizični obseg proizvodnje pa za 6%, po našem prepričanju vse zaradi sprejemljivih in v praksi izvršenih ter preverjenih določil samoupravnih sporazumov in pravilnikov. Da je tako, govori že podatek, da se je celotni prihodek povečal za 29%, čeprav se je dohodek samo za 19%. V osnovah in merilih za ugotavljanje in merjenje določenega delovnega prispevka so upoštewane osnove, ki določajo prispevke iz živega dela, iz inovacij, racionalizacij in drugih oblik ustvarjalnosti in gospodarje-

nju in upravljanju z družbenimi sredstvi kot minulim delom.

Vendar ne samo to: sprejet je bil samoupravni sporazum o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih med delavci tozda in delovno skupnostjo, koder so konkretno določena merila in osnove, da se lahko že neposredno uporabljajo načela svobodne menjave dela in sredstev, predvsem tam, koder je trenutno že mogoče (priprava dela, del finančnega računovodstva, poštna storitve s teleksom, razmnoževanje, delno gasilska in čuvajska služba), za drugod pa je v pripravi metodologija zajemanja podatkov za obračun po samem delu.

Vse pomembnejše samoupravne odločitve so bile sprejete po dvofaznem postopku, predvsem pa samoupravni sporazumi in samoupravni splošni akti. Nosilec aktivnosti v obeh fazah je sindikat po tozdih, in sicer sprva za celo temeljno organizacijo, v zadnjem času pa se aktivnost odvilja po sindikalnih skupinah, kar je prineslo več neposrednosti, pa tudi racionalizacijo v času.

Temeljni akti so planski akti. Načela planiranja so določena s samoupravnim sporazumom o združevanju delavcev v tozdu, sistem samoupravnega planiranja pa je določen s statutom temeljne organizacije. Vsi sporazumi, ki so jih delavci sprejeli, tako med temeljnimi organizacijami v sestavi delovne organizacije, kakor tudi med temeljnimi organizacijami oz. delovno organizacijo na eni in drugimi delovnimi organizacijami na drugi strani, so vnešena določila o skupnih osnovah plana, ki se dejansko, predvsem med tozdi v delovni organizaciji tudi izvajajo. Tako je bil sprejet sporazum o temeljih plana, srednjeročni plan delovne organizacije in temeljnih organizacij ter letni plani (za leto 1979 dne 31. 1. 1979 za delovno organizacijo, v temeljnih organizacijah in delovni skupnosti skupnih služb pa do 30. januarja 1979).

V letu 1978 je bilo razpisanih 9 referendumov, od katerih so vsi uspeli, zahvaljujoč predvsem dobri in objektivni informiranosti, in kot rečeno, doslednemu spoštovanju sprejemanja vseh pomembnejših odločitev po dvofaznem postopku. Zaradi tega je bilo organizirano več zborov; nekaj je bilo sklicanih tudi na zahtevo samih delavcev, kar je kvaliteten korak naprej, tako na samoupravnem osveščanju kakor tudi v sami kvaliteti samoupravnega odločanja.

Delegatski sistem je dobro razvit, ne samo formalno, ampak tudi dejansko. V načelu se samoupravne odločitve sprejemajo tako, da se preko družbenopolitičnih organizacij (Zveza komunistov in Sindikata) organizirajo razprave, v katerih sodeluje čimveč delavcev in delegatov ter članov drugih samoupravnih organov (izvršilnih odborov), tako da je končno odločanje le bolj potrditven načel in stališč, ki so bila opredeljena v javni razpravi. Vendar to ne pomeni, da delavci enostavno sprejmejo predloge, o katerih naj samoupravno odločajo. Prišlo je tudi do drugačnih stališč, predvsem pri sprejemanju programov samoupravnih interesnih skupnosti in predlogov prispevnih stopenj

za te skupnosti, pa tudi do zavrnitev (komunalna skupnost), to pa predvsem zato, ker delavci z informacijo in predlogom niso bili zadovoljni ali prekasno informirani.

Vsi delegati dobijo gradivo za sejo vnaprej, le izjemoma za posamezno točko dnevnega reda seje na seji sami in to takrat, ko je bil prvotni predlog v postopku (javna razprava), ki je predpisan, spremljen. Sicer pa velja strogo načelo, da ni mogoče obravnavati, o čemer delegat ni bil poprej informiran.

Ocenjujemo, da smo samoupravno tako organizirani, da lahko vsak posameznik, delovna skupina, delavec ali delavci na zborih ter delegati in člani drugih samoupravnih organov, neposredno odloča v temeljni organizaciji ali delovni organizaciji. Čeprav je še marsikaj storiti, predvsem na dohodkovnem področju, sicer pa je to nenehna muja, pa smo vendarle ustvarili take medsebojne in samoupravne osnove, da nihče ni izločen iz neposrednega samoupravnega odločanja o pogojih dela in ustvarjanju ter delitvi dohodka. Ustvarjeni dohodek postaja in je že dejansko resnični odraz dela. S tako samoupravno organiziranostjo, kot jo imamo, dobiva delo vedno večje spoštovanje, pri delavcih pa krepi zavest, da je le delo tisto, ki prinaša resnično delavčevu osvobodjenost, kajti dohodek, ki ga ustvari in deli, je rezultat njegove osveščenosti ter samoupravljalške prizadevnosti. To je zlasti pokazala razprava o zaključnih računih za leto 1978, ko smo naše delo ne samo pregledali po končanih rezultatih, ampak smo se predvsem obrnili nase in predelali pogoje, v katerih smo poslovali, sprejeli pa tudi vrsto ukrepov za izboljšanje dela, delovne discipline, splošnega varčevanja in večje produktivnosti na vseh področjih. Enako lahko postavimo trditev, da je naša organiziranost — k temu je veliko pripomogel sindikat s svojo pomožno in kvalitetno aktivnostjo — tako zastavljena, da se delavci vedno bolj zavedamo svoje vloge in vpliva, pa tudi dejstva, da je naša uspešnost odvisna od dobrega dela, od povečane produktivnosti in doslednega spoštovanja iz izvrševanja samoupravnih, na demokratični način sprejetih odločitev.

K. Vavpotič

OPOZORILO

Na naslov uredništva Glasila je prišlo pismo, v katerem pisec prosi, da vsebino objavimo. Avtor pa ni imel toliko »korajže«, da bi se podpisal in bi lahko ugotovili, kdo je to in če je sestavek zares njegov.

Zato obveščamo tega dopisnika in vsakogar, ki želi kaj objaviti v Stolovem glasilu, da se mora pod sestavek podpisati in se lahko v primeru potrebe z njim dogovorimo, kaj želi s sestavkom doseči. To v tem primeru ni jasno.

Obveščamo dopisnika, ki nam je v aprilu poslal pismo iz Kamnika, in vse druge, ki jih kaj zanima in bi želeli odgovor, da je tudi namen Stolovega glasila, da odgovarja na vprašanja bralcev. Na vsakem izvodu našega časopisa na prvi strani piše, da je to glasilo Stolovih delavcev in ima zato vsak polno pravico vprašati in tudi dobiti odgovor. **Le svoje ime in priimek naj napiše spodaj.**

Uredništvo Glasila

Kako smo dosegli plan prodajne realizacije v prvih treh mesecih

Skupna vrednost prodanih izdelkov po bruto prodajnih cenah je znašala v prvih treh mesecih letos 144,5 milijona din. Na domačem trgu smo prodali za 122,8 milijona din ali 85 odst. vsega, izvozili pa smo za 21,6 milijona din, kar predstavlja 15 odstokov celotne realizacije v prvih treh mesecih.

Ko primerjamo dosežene rezultate s planiranimi v krajšem časovnem obdobju, kot je leto dni, lahko upoštevamo dvoje:

1. LINEARNO DINAMIKO:

Letno planirano vrednost razdelimo na krajša časovna razdobja, sorazmerno s številom obratovalnih dni, tako da letno planirano vrednost pomnožimo s številom obratovalnih dni v obdobju (npr. treh mesecih) in delimo s številom vseh obratovalnih dni v letu, kar je za prvo trimesečje prikazano v naslednji tabeli:

	(v 000 din)		
	planirano I.—III. 1979	doseženo I.—III. 1979	indeks dos./plan.
Domači trg	130.195	122.817	94
Izvoz	20.625	21.687	105
S k u p a j	150.820	144.504	96

2. SEZONSKO DINAMIKO:

Tu upoštevamo dejstvo, da prodaja ni enaka skozi vse mesece v letu, temveč da ima tudi sezonski značaj. Tako je bil na primer v januarju plan prodaje TOZD Prodaja po sezonski dinamiki 36,7 milijona din, v februarju 49,7 milijona din in tako naprej po mesecih.

Primerjavo za prvo trimesečje po sezonski dinamiki prikazujemo v naslednji tabeli:

	(v 000 din)		
	planirano I.—III. 1979	doseženo I.—III. 1979	indeks dos./plan.
Domači trg	121.200	122.817	101
Izvoz	20.400	21.687	106
S k u p a j	141.600	144.504	102

J. Kanc

Sklepi delavskega sveta

Delavski svet delovne organizacije je na svoji X. redni seji dne 10. 4. 1979 razpravljaj, obravnaval in sprejel naslednje:

1. a) Pregledal je sklepe IX. redne seje in ugotovil, da so sklepi izvršeni, razen enega, ki je v izvrševanju.

b) Potrdil je zapisnik zadnje seje DS DO z dne 27. 2. 1979.

2. A. Nosilci investicijskih dejavnosti so temeljne organizacije združenega dela, ki so že sprejele sklepe v zvezi z investicijami v TOZD Kovinsko in tapecirano pohištvo.

Delavski svet DO ugotavlja, da so delavski sveti tozdov in zbor delovnih ljudi TOZD Delavska restavracija sklepe sprejeli, svet skupnih služb pa jih je obravnaval informativno, in sicer:

1. Delavski svet TOZD 3 je sprejel sklep, da se sklene z LB Gospodarsko banko Ljubljana kreditna pogodba za:

a) pridobitev finančnih sredstev v višini 30.000.000.— dinarjev za financiranje izgradnje novih poslovnih prostorov TOZD 3 in

b) pridobitev obratnih sredstev v višini 16.000.000.— din.

2. Delavski sveti tozdov 1, 2, 3, 4, 5, 9 in zbor delovnih ljudi TOZD 8 so potrdili finančno konstrukcijo za financiranje izgradnje novih poslovnih prostorov TOZD Kovinsko in tapecirano pohištvo, in sicer z:

a) združevanjem sredstev TOZD Tehnične storitve,

b) združevanjem sredstev iz obveznic federacije iz posojila za manj razvite republike in obveznic skupnih rezerv SRS z zapadlostjo do leta 1984,

c) najem investicijskega kredita pri LB — Gospodarska banka,

č) najemom kredita izvajalca del Slovenija-cesta Ljubljana s pogoji za združevanje sredstev.

3. Vsi DS TOZD in zbor delovnih ljudi TOZD 8 so odobrili investicijski elaborat za gradnjo novih prostorov Kovinsko in tapecirano pohištvo z ekonomsko učinkovitostjo investicije.

4. Delavski svet vseh tozdov in zbor delovnih ljudi TOZD 8 so sklenili, da vsaka temeljna organizacija prevzema garancijo v skladu s sprejetim Samoupravnim sporazumom o združitvi v delovno organizacijo, ki je v tem, da bi z navedenim

Samoupravnim sporazumom dogovorjeno skupno odgovornost za obveznosti TOZD izvršile temeljne organizacije tudi za pokrivanje obveznosti za financiranje investicije izgradnje novih poslovnih prostorov TOZD Kovinsko in tapecirano pohištvo.

5. DS DO je potrdil sklep delavskih svetov TOZD in v komisijo za oddajo del za izgradnjo novih poslovnih prostorov TOZD 3 imenoval:

1. HOMOVEC Viadimirja — predsednika DS TOZD 3,

Nadaljevanje na 4. strani

Veliko zunanjih delovnih površin smo Stolovi delavci že pokrili z asfaltom in si s tem omogočili lažje in varnejše delo. Vendar precej mest še čaka na črno prelivko, kot npr. ta ob deponiji hlodov na žagi, kjer je ob deževnem vremenu blata in luž, da pešec komaj pride skozi. V takih pogojih se delovni stroji prekomerno obrabljajo, pa tudi strojniki imajo neprijeten občutek pri delu.

2. MAJDIČ Milana — predsednika DS TOZD 5,
3. PERČIČ Andreja — predsednika IO OO sindikata TOZD 3
4. MARIN Andreja — predsednika IO OO sindikata TOZD 5,
5. ŠTEBE Ireno — predstavnika ZSMS,
6. Ing. SKUŠEK Petra — pomočnika glavnega direktorja,
7. Ing. SMOLNIKAR Albina — direktorja TOZD 3,
8. Ing. ŠTEFULA Dušana — direktorja TOZD 5,
9. GLAZAR Andreja — gradbenega tehnika v TOZD 5, in
10. HERLE Eriko — za tajnika komisije.

B. Delavski svet DO ugotavlja, da so vsi DS TOZD, in zbor delovnih ljudi TOZD 8 sprejeli predlog dokončne oblike financiranja investicije TOZD SLOGA Moste — dograditev proizvodne hale — nadalje ugotavlja, da so DS TOZD 1, 2 in 9 sprejeli združevanje sredstev za to investicijo na dohodkovni osnovi, in sicer:

TOZD 1	1.300.000,00 ali	19 %
TOZD 2	4.070.000,00 ali	60 %
TOZD 9	1.417.250,00 ali	21 %
Skupno	6.782.250,00 ali	100 %

s pogoji združevanja:

- doba odplačila 10 let
- obrestna mera 7 %
- 1. odplačilo 30. 6. 1979

C) Delavski svet delovne organizacije tudi ugotavlja, da so DS TOZD sprejeli ključ za odplačevanje kreditov za izgradnjo upravno prodajnega poslojpa tako, da Temeljne organizacije sporazumno prevzemajo nase obveznost odplačevanja po enaki strukturi kot so združevali sredstva v ostala poslovna sredstva delovne skupnosti skupnih služb;

- TOZD 1 — 31,6 %
- TOZD 2 — 27,3 %
- TOZD 3 — 25,6 %
- TOZD 4 — 2,7 %
- TOZD 5 — 7,8 %
- TOZD 9 — 5,0 %

3. DELAVSKI SVET DO je sprejel:

- a) predlog plana porabe sredstev sklada skupne porabe za leto 1979,
- b) izvedbene sklepe za koriščenje in uporabo sredstev sklada skupne porabe za leto 1979 v predlaganem besedilu, tako kot so ga delavski sveti tozдов, zbor delovnih ljudi TOZD 8 in Svet DSSS že sprejeli.

Pripombe, ki so bile izrečene v javni razpravi, se uporabijo pri pripravi predloga plana porabe sredstev sklada skupne porabe v naslednjem letu.

4. Predlog sklepov o višini povračil stroškov in nekaterih osebnih prejemkov v letu 1979 je DS DO sprejel v predlaganem besedilu. Prav tako so enak predlog sprejeli tudi DS TOZD, zbor delovnih ljudi TOZD 8 in Svet skupnih služb.

5. DS DO je sprejel predlog plana stanovanjske politike za leto 1979 ter v zvezi z izvajanjem tega plana sprejel še naslednji sklep:

— Sprejel je predlog iz javne razprave, naj strokovne službe dobe podatke, kako bi se dalo razpoložljiva sredstva čimbolje oplemeniti. Tako oplemenitena sredstva pa naj se deli v istem razmerju, kot je že predlagano.

6. Obravnaval in sprejel je sklepe o izvajanju Samoupravnega sporazuma o urejanju medsebojnih dohodkovnih razmerij med TOZD DO STOL v letu 1979

in Plan prodajne realizacije TOZD Tehnične storitve za leto 1979. DSDO je ugotovil, da so DS TOZD, zbor delovnih ljudi TOZD Delavska restavracija in Svet skupnih služb omenjeni samoupravni sporazum in plan že sprejeli.

7. Nagrado »Stolov inovator leta« za leto 1978 je DS DO podelil tov. Janezu POGAČARJU iz TOZD 1 in Antonu KOČARJU, prav tako iz TOZD 1, za predlog, s katerim je bil dosežen najvišji ugotovljeni prihranek v letu 1978.

8. Na predlog komisije za cene je DS DO sprejel spremembo in dopolnitev Pravičnika o oblikovanju in postopku za oblikovanje cen, ki bo objavljen v Informatorju, uporabljal pa se bo od 2. 4. 1979.

9. DS DO daje soglasje k sklepom DS TOZD, da se do uvedbe kataloga del odprejo oz. spremenijo nekatera DM.

Vse spremembe veljajo od 1. 4. 1979, do uveljavitve kataloga del.

10. V komisijo IO Splošnega združenja lesarstva Slovenije je DS DO imenoval naslednje strokovne delavce:

1. V komisijo za proizvodnjo pohištva: ing. Zvoneta ŠKRINJARIČA

2. V komisijo za standardizacijo: ing. Dušico PUŠNIK

3. V komisijo za varstvo pri delu in varstvo pred požari: Borisa DEMŠARJA

4. V komisijo za racionalizacijo proizvodnje, prenos in porabo energije: ing. Andreja MARINA

11. DS DO je upošteval tolmačenje 90. člena Samoupravnega sporazuma o medsebojnih razmerjih, ki govori o pravičji odsotnosti z dela z nadomestilom OD ter potrdil sklep IO DO in IO konference sindikata.

H. Križanc

Kadrovske spremembe za mesec marec 1979

DELOVNO RAZMERJE SO SKLENILI:

Za delo v tozdu SEDEŽNO POHIŠTVO

1. POLAK Angela, NK delavka, PE 4
2. AGOVIČ Rasim, NK delavec, PE 7
3. VIDERGAR Stanislav, NK delavec, PE 7
4. KLOPČIČ Nežka, NK delavka, PE 8
5. KUBEC Jovan, PK mizar, PE 7

Za delo v tozdu TOVARNA PLOSKOVNEGA POHIŠTVA

1. ŠMIGIČ Leposava, gimnazijski maturant
2. SUŠNIK Draga, NK delavka
3. OSOLIN Vilko, NK delavec

Za delo v tozdu KOVINSKO IN TAPECI-RANO POHIŠTVO

1. MOŠNIK Franc, NK delavec, PE 3

Za delo v tozdu TEHNIČNE STORITVE

1. ISKRA Marjan, KV strojni ključavničar
2. POHLIN Marjan, KV strojni ključavničar

Za delo v tozdu PRODAJA

1. JURJOVEC Bernarda, grafični tehnik, v inženiringu

Za delo v DS — SKUPNE SLUŽBE

1. MARINKO Ema, absolvent biotehniške fakultete

DELOVNO RAZMERJE SO PRENEHALI:

V tozdu SEDEŽNO POHIŠTVO

1. ROKAVEC Ivan, NK delavec, PE 7
2. OŠTIR Franciška, NK delavka, PE 6 — starostno upokojena

V tozdu KOVINSKO IN TAPECI-RANO POHIŠTVO

1. HAJDINJAK Ruža, NK delavka — PE 3
2. ANDREJKA Gregor, KV tapetnik, PE 5 — starostno upokojen
3. KREK Danica, NK delavka, odpremno skladišče, starostno upokojena

POMAGAJMO!

Ob potresu v Črni gori in ob podobnih večjih nesrečah se je pokazalo, kako velika je potreba, da imamo v zalogi življenjsko tekočino — kri. S krvjo je mogoče rešiti življenja.

Poleg elementarnih nezgod in nesreč je redna poraba krvi v bolnišnicah velika. S krvjo zdravniki rešujejo življenja in krajšajo okrevanja obolelih in operiranih. Žato poteka odvzem krvi skozi vse leto. Kamniško področje bo imelo organiziran odvzem krvi v sredini maja. Poverjeniki RK bodo pravočasno obveščeni, da bodo zbrali prijavitelce. Na osnovi prijav bo odbor napravil razporeditev po dnevih, da delo ne bo zastajalo zaradi odsotnosti krvodajalcev.

Darujmo kri — danes mi pomagamo drugim in upamo, da jutri mi te pomoči ne bomo potrebni.

M. Perčič

Sklad skupne porabe v letu 1979

V drugi polovici marca in v začetku aprila smo v vseh organizacijskih enotah razpravljali o predlogu plana porabe sredstev skupne porabe ter o višini povračil stroškov in nekaterih osebnih prejemkov v letu 1979. Razprave so bile zaključene v ugotovitvami in sklepi DS TOZD in DO, ki so o predlogih razpravljali na svojih sejah v času od 5. do 10. 4. 1979. Ker je bil predlog za javno obravnavo posredovan kot Informator, na tem mestu ni potrebno obširno ponavljati številnih in zneskov, pač pa moramo osvetliti pomembnejše probleme, ki so se pojavili ob pravi predloga in v razpravah o predlogu, spremembe v uporabi sredstev skupne porabe v primerjavi s preteklim letom in nekatera mnenja in stališča, ki so se pojavila v javni razpravi.

Vsekakor je vsakokrat med važnejšimi vprašanji višina sredstev skupne porabe, saj vse preradi pozabljamo, da tudi za skupno porabo, enako kot za OD, lahko razporedimo le toliko sredstev, kolikor nam omogoča ustvarjeni dohodek. Tak, kakršnega smo ustvarili v preteklem letu, ni zadosti velik, da bi z njim ob solidnih OD pokrili tudi vse potrebe in želje v skupni porabi. V času pripravljavanja predloga se je zbralo potreb za okrog 6 milijonov dinarjev več, kot je razporejenih sredstev po zaključnem računu. Zato je bilo potrebno še bolj kot v prejšnjih letih upoštevati namensko uporabo sredstev. Bistvene smernice uporabe sredstev so enake kot v prejšnjih letih.

Način delitve regresa je enak kot v lanskem letu, razmerje med delitvijo v enkratnih zneskih in regresiranjem letovanja pa je spremenjeno.

Za enkratno izplačilo je planiranih za 25 odstotkov manj sredstev, za regresiranje letovanja pa za 3-krat toliko kot v letu 1978. Sprememba je v skladu s smernicami in stališči zveze sindikatov, saj še v večji meri upošteva ekonomski položaj delavca in njegove družine, omogoča letovanje tistih delavcev, ki živijo v slabših ekonomskih razmerah in nas usmerja, da bomo ta sredstva res uporabili za letovanje, ne pa kot dodatek k OD.

Na pobudo OO sindikata TOZD — 1 je usklajen način ugotavljanja povprečnega OD in dohodka na družinskega člana tako, da se pri tem upošteva vse prejemke delavca in družinskih članov, razen tistih, ki jih izrecno izloča zakon o dohodku občanov (povračila stroškov in nagrade za inovacije, tehnične izboljšave in izume). V izvedbenih določbah so podrobneje opredeljene nekatere dvoumnosti, ki so povzročale težave v preteklem letu in poenostavljen obračun regresa za letovanje v naših in dodatno najetih počitniških kapacitetah. Skupno je za regres za dopust planiranih 4.279.454 din, kar je za 5 odst. več kot v letu 1978, od tega je za izplačilo enkratnih zneskov za zaposlene delavce 2.281.344 din, za upokojene delavce 150.000 din, za direktno regresiranje letovanja 1.092.000 in za prispevke 756.110 din. Celotni znesek je za ca. 17 odst. nižji od maksimalnega po določenih »sindikalne liste« oz. stališč RSZSS.

V nekaterih delih kolektiva so se ravno glede regresov za letni dopust poja-

vili predlogi za delitev tega regresa v enakih zneskih. Taki predlogi kažejo, kako globoko smo pripravljani uresničevati določila Zakona o združenem delu tako pri vprašanih delitve po rezultatih dela kot pri vprašanih solidarnosti in upoštevanja ekonomskega položaja delavca.

Ostali prejemki kot so nagrade za delovne jubileje in nagrade ob odhodu v pokoj iz sredstev skupne porabe so povišani za 22 odst., v skladu s spremenjeno osnovo za njih višino, način uveljavljanja upravičenosti in način izplačila pa ni spremenjen.

Za regresiranje prehrane med delom bo potrebno v letu 1979 poleg razporejenih sredstev po zaključnem računu

(4.200.000) zagotoviti še 2.070.000 din iz tekočega dohodka, kljub povečanju gotovinskega prispevka od 3 na 5 din.

V planu je predvidenih tudi 4.000.000 dinarjev za izgradnjo kuhinje. S to gradnjo bomo omogočili normalno zagotovitev prehrane med delom večini članov kolektiva, boljše kvaliteto hrane, normalne higienske in delovne pogoje pri pravi hrane, hkrati pa tudi izvajanje določil o delovnem redu in disciplini, saj bo odpadla potreba po množičnem odhajanju iz tovarne med delovnim časom, ki je praktično onemogočala kontrolo prihodov in odhodov.

Večino predlogov in pripomb iz javne razprave bo možno upoštevati pri izdelavi predloga porabe sredstev skupne porabe v letu 1980, predvsem pa bomo morali tedaj posredovati predloge že v času prave predloga in upoštevati, da je samoupravno planiranje ne le pravica temveč tudi dolžnost vseh delavcev.

P. Jerman

Desetega aprila je bilo v Kulturnem domu na Duplici predavanje in pogovor o odgovornosti pri odločanju v sistemu samoupravljanja v organizacijah združenega dela. Pogovor je vodil tov. Vinko Kastelic, družbeni pravobranilec samoupravljanja v republiki Sloveniji. Na tem delovnem srečanju so bili poleg delegatov prisotni Stolovi družbeni in vodilni delavci ter predstavniki nekaterih drugih delovnih organizacij v kamniški občini.

Tovariš Kastelic je izredno naravnost in jasno obrazložil naloge, ki jih je potrebno takoj rešiti, da bo samoupravljanje učinkovitejše. Gospodarski in družbeni napredek je mogoče doseči samo z večjo odgovornostjo vsakega delavca, ne pa na državno administrativni način. Samoupravni sklepi morajo biti konkretni, poslovne odločitve pa precizne.

Te se morajo kontrolirati. Uvesti je potrebno večjo demokracijo v odnose, da bo lahko vsakdo sodeloval pri odločanju, ne pa tako, kot je še marsikje prisotno, da je upravljanje last ožjega kroga vodilnih delavcev. Vsak delavec pa mora vzeti samoupravljanje za svojo odgovornost, potem bo tudi v njem stvarno sodeloval. Zaživeti mora tudi zaupanje v osnutke, ki jih poslovni delavci pripravijo. Ti morajo za svoje delo odgovarjati v večji meri.

Zdravi medsebojni odnosi delavcev v združenem delu, visoka kultura in dobro ekonomsko znanje so le nekateri izmed pogojev, ki so nujni pri učinkovitem samoupravljanju. Sporazumevanje je zahtevno, zasnovano mora biti na argumentih, ki morajo biti pri odločitvah vedno prisotni.

Pri odločanju so prisotne različne odgovornosti, disciplinske ali delovnopravne, materialne in samoupravopolitične. Tako posameznih ljudi kot kolektivnih organov. Za sprejete odločitve je odgovoren sindikat, organi ZK in druge organizacije v delovnih skupnostih. Te morajo vedno obravnavati tudi posameznika.

Ni potrebno sklicevati za vsako odločitev zbor delavcev, temveč bolj usposobiti delegatski sistem, ki še ne teče, kot bi moral. Vprašanja, ki se pojavljajo, morajo biti preko delegatov obravnavana na občinah in ustreznih SIS. V bazo morajo biti prenešene najboljše odločitve.

Po predavanju tov. Kastelica so udeleženci sestanka postavili vrsto vprašanj s svojih delovnih mest. Ugotovljeno je bilo, da je potrebno tudi v naših sredinah še marsikaj urediti.

C. S.

Štafeta najboljših želja tovarišu Titu

Zvezna štafeta mladosti z najboljšimi željami vseh mladih Jugoslavije tovarišu Titu za rojstni dan, je letos krenila na pot izpred nove elektro peči ravenske železarne. Iz jeklarne je štafeto palico 24. marca ponesel 27-letni Franjo Miklavc — kovač v ravnski železarni, obenem pa študent ob delu na Višji upravni šoli v Mariboru.

Štafeta bo potovala po vsej naši domovini, iz rok v roke bo šla, iz vasi v mesta, nosili jo bodo delavci, učenci, študentje. Nosili jo bodo z ljubeznijo do tovariša Tita, ki so mu namenjeni pozdravi in čestitke mladih, vseh Jugoslovancev za njegov 87. rojstni dan.

S štafeto bomo vnovič potrdili pripravljenost graditi Titovo samoupravno, socialistično in neuvrščeno Jugoslavijo, izkazali zaupanje v Zvezo komunistov, katere jubileje praznujemo letos.

Štafeta palica je izdelana iz nerjavečega jekla z vzstavljenim prozorno poliestrsko cevjo, pod katero se vertikalno v sedmih lokih vzpenja žična viba, cev samo pa obdaja osem vertikalnih reber, ki ponazarjajo federacijo.

Štafeta palica je potovala od Raven na Koroškem, skozi Slovenj Gradec, Dravograd, Radlje, Maribor in Lenart, kjer je prvič prenočila. Nato so mladi iz Lenarta v nedeljo ponesli štafeto proti Gornji Radgoni in v Mursko Soboto, Lendavo, Ljutomer, Ormož, Ptuj, Slovensko Bistrico, Slovenske Konjice, Poljčane, Šmarje pri Jelšah, Šentjur pri Celju, Planino pri Sevnici, Laško in Hrastnik. V Hrastniku je štafeta drugič prenočila. Zgodaj zjutraj pa so jo mladi iz Hrastnika ponesli preko Trbovelj, Zagorja, Litije, Domžal v Žalec. Iz Žalca je štafeta nadaljevala pot do Celja, Velenja, Mozirja in v Kamnik.

V Kamnik je štafeta prispela v ponedeljek, 26. marca ob 18.30, pred KIK, kamor so prispele tudi ostale lokalne štafete, od tu pa je šla štafeta skozi mesto prek kavarne do spomenika revolucije.

Svečan sprejem štafete palice smo pripravili pred spomenikom Revolucije, kjer je bil kulturni program, kres in zabavni program mladine in občanov Kamnika. Štafeta je nadaljevala pot po Kidričevi in Kovinarski cesti, ustavila se je pri obeležju prvih padlih partizanov v kamniški občini Miklavčiča in Mlakarja in pri Beštrovi hiši. Ob 20.10 so jo sprejeli mladi iz Titana, kjer je štafeta tretjič prenočila.

Prihod štafete v STOL

V STOL je štafeta prispela v torek, 27. marca ob 6.55, kjer smo jo mladinci sprejeli pri vratarju in jo odnesli skozi podjetje, mimo skladišča 90, stolarne ter grobega reza. Pri obratu plastike je zavila proti tapetniški delavnici ter obšla kovinsko delavnico, mimo neserijske, furnirne, kotlovnice do vratarnice. Pri spominskem obeležju smo pripravili recitacije in prebrali pozdravno pismo tov. TITU, nakar je štafeta odšla do nove upravne zgradbe in od tam proti Kranju.

Ob sprejemu štafete palice se je pred vratarnico zbrala velika množica delavcev naše delovne organizacije, ki so z navdušenjem pozdravili prihod štafete. Po poti, ob kateri so v vetru plapolale naše zastave, smo Stolovi mladinci ponesli štafeto palico skozi delovno organizacijo. Bilo nam je v ponos, da smo lahko nesli štafeto palico in tako vsaj skromno, vendar iz srca dokazali, kako veliko nam pomeni tovariš TITO in kako mu tudi mi želimo še veliko srečnih in zdravih let.

To je bilo še posebno slovesno letos, ko naša DO praznuje 75-letnico obstoja, 75-letno tradicijo, ki se je razvila iz nekdanje tovarne lepenke in elektrarne. Danes izdelujemo opremo za pisarne, šole, kinematografske dvorane in gostinske obrate. Tovarna se že od nekdaj odlikuje po izdelavi stolov in pisarniškega pohištva. Danes je proizvodnja organizira-

POZDRAVNO PISMO NAŠEMU VODITELJU:

DRAGI TOVARIŠ TITO!

Mladinke in mladinci, delavke in delavci Industrije pohištva STOL Kamnik pridružujemo svoje pozdrave in želje pozdravom in čestitkam vseh naših delovnih ljudi, narodov in narodnosti, ki ti jih vsako leto prinaša štafeta mladosti.

Zavedamo se in ponosni smo na pomen in vlogo, ki jo ima samoupravna, socialistična in neuvrščena Jugoslavija v svetovni skupnosti. Zavedamo se, kako velike rezultate je rodilo tvoje delo in delo naših staršev. Ne moremo si zeleti večje vzpodbude za našo aktivnost, večjega vzora. Še posebej nas v letošnjem letu vzpodbujajo partijski in mladinski jubileji. Želimo častno nadaljevati velike tradicije SKOJ, Ive Lole Ribarja, ki je bil pred štiridesetimi leti na peti državni konferenci SKOJ na Mali Planini nad Kamnikom izvoljen za sekretarja; ponosni smo na vse dneve, ki si jih preživel v Kamniku pred 67. leti in obiske v svobodnem Kamniku. Vsa ta zgodovinska dejstva so v mladinkah in mladincih, delavkah in delavcih Industrije pohištva STOL Kamnik postala pomembne vrednote in vzpodbude.

Zavedamo se pomembnih in odgovornih nalog, ki jih sedaj ti in tvoji sodelavci izvršujete in jih bomo z veseljem, elanom in optimizmom v prihodnosti prevzemali v svoje roke in s tem dokazovali svojo priпадnost idealom in vrednotam naše družbe. Še posebej letos, ko praznujemo 75-letnico Industrije pohištva STOL Kamnik in 75-letnico mesta Kamnika. Želimo našo domovino napraviti še lepšo in močnejšo in tako obogatiti veliko dediščino, ki jo prevzemamo v svoje roke.

Ob tvojem 87. rojstnem dnevu ti mladinke in mladinci, delavke in delavci Industrije pohištva STOL pošiljamo svoje najboljše želje, da bi nam bil še dolgo s svojim delom vzor in ustvarjalec naše svetle poti v še lepšo prihodnost.

Mladinke in mladinci,
delavke in delavci

Industrije pohištva STOL

Duplica, 27. marca 1979

Štrajk pred petinštiridesetimi leti

Teško je pisati o dogodkih, ki so se odvijali pred skoraj pol stoletja. Teško se je zanesti na različna pripovedovanja ljudi, ki so v kasnejšem času delali v Stolu, niso pa bili priča delavskemu nezadovoljstvu, ki se je pojavilo v aprilu in maju leta 1934. Želeli smo, da bi bil opis štrajka pred 45. leti bližje stvarnosti. Iz zagate nas je poizkušal rešiti Kotnik Mavric, kot že velikokrat do sedaj. Tov. Kotnik je kot živi leksikon, ki dobro pozna vse sedanje Stolovce. V spominu pa ima nešteto ljudi, ki so pred leti in desetletji prenehali z delom v Stolu. S tov. Mavricem smo torej iskali človeka, ki je bil sam udeleženec pri štrajku.

Ob lanskoletnem srečanju Stolovih upokojencev smo pomislili na štrajkajoče in njihovo fotografijo tudi objavili v Glasilu. Drugi od leve proti desni je Tomaž Dobaj, ki se štrajka morda še spominja.

Tomaž Dobaj živi v Celju. Tja je potovalo pismo s prošnjo, da se snidemo, obisk je telefonski pogovor in slednjič obisk na njegovem domu na Zagradu v Celju. Gotovo bi Tomaža dalj časa iskal, če ne bi pomagal njegov zet Kavčič Ciril, ki me je počakal na Ljubljanski cesti in me nato najmanj deset minut vodil s svojim avtomobilom po mestu Celju in njegovi okolici.

Slednjič sem se znašel v Tomaževem stanovanju. V hišici sicer živi sam, njegova hčerka, ki je predavateljica psihologije na srednji šoli, in njen mož Ciril, ki je tudi vzgojitelj, pa ga vsak dan večkrat obiščeta.

Tomaž je letos dopolnil petinosemdeset let in je še krepak. Tudi spomin ima še dober. Precej stvari o štrajku mi je vedel povedati. Posebno dobro se spominja organiziranja delavcev v takratni tovarni. Njegovi spomini so za vse nas dragoceni. Ob srečanju s sogovornikom sem pomislil, da preveč pozabljamo na ljudi, ki so s svojo opredelitvijo pred desetletji pomagali buditi delavčevo zavest.

Ostale vire o štrajku na Duplici sem dobil pri še živečih udeležencih štrajka in v tovarniškem arhivu:

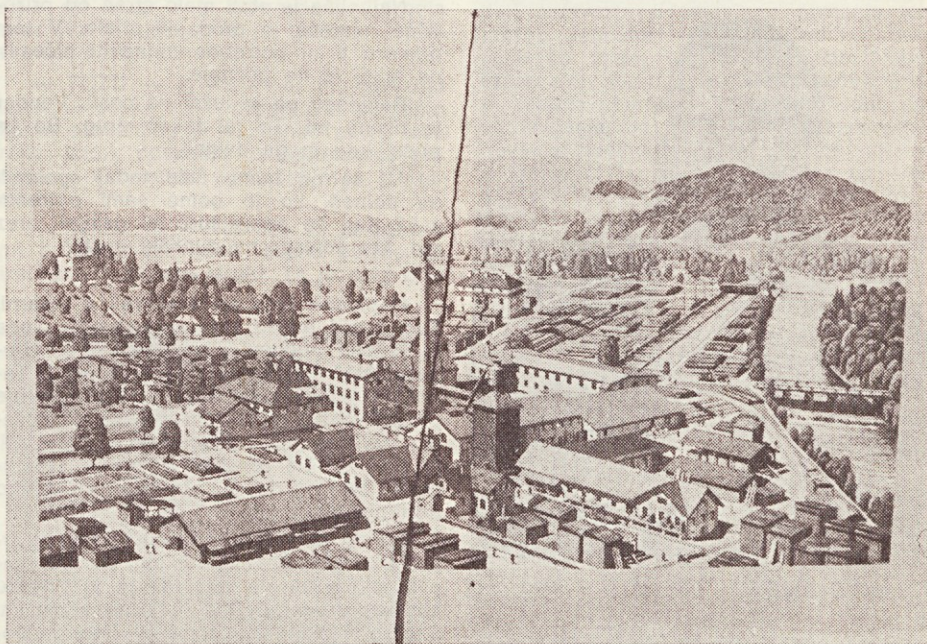
Delavci v nekdanji Remčevi tovarni so bili slabo plačani. Vsi kapitalisti, med njimi tudi nekdanji lastnik Stola Remec, so se dobro zavedali, da morajo delavca držati v vajetih in mu onemogočiti vsak po-

gled izza stroja ali delovnega mesta. Tudi Remec se je dobro zavedal, da bo le neuki delavec mirno prenašal izkoriščanje in se ne bo upiral za tisti denar, ki ga je sicer sam zaslužil, vendar se je spretno natekal v kapitalistovo blagajno.

Remec je skrbno pazil, da niso do dupliških delavcev prihajali delavski organizatorji in jim odpirali oči. V tem času, kmalu po prvi vojni so prišli na Duplico Titanovi stavkajoči delavci in zahtevali od dupliških, da naj prenehajo z gradnjo no-

je pomenilo tudi veliko izgubo v tovarni, saj je ostal brez obratnega kapitala. Lotil se je najhujšega pri delavcih: po več mesecev je zadržal njihove plače. Stalno jih je tudi zniževal. V zadnjem času pred letom 1934 so se plače zmanjšale za 28 %.

Tik pred prvim majem leta 1934 je Remec sporočil svojim delavcem, da jim bo plače še znižal. Za 50 %. Sestanek so imeli v tovarni v politirni. Delavci, ki so vse do takrat dokaj mirno prenašali izkoriščanje, so prvič s svojim delodajalcem svobodno in ostro govorili. Nekdo od navzočih je rekel, da s tem denarjem ne bo mogoče živeti. Remec pa je odgovoril: »Bolje je malo delati in malo fehtati, kot pa samo fehtati!«

Objavljamo posnetek ročno izdelane slike tovarne Stol. O avtorju žal ne moremo ničesar napisati. Slika je nastala pred drugo vojno in visi v stari upravni zgradbi, v sobi, kjer ima sedaj delovni prostor Kotnik Mavric. Ta nas je tudi na sliko opozoril rekoč, da bo dobro ilustrirala sestavek o štrajku pred 45. leti.

Če sliko pogledamo, lahko ugotovimo, da se je Stolov viden v kasnejšem obdobju močno spreminjal, tudi površnemu opazovalcu ne bo težko ugotoviti, katere stavbe, ki so na sliki, danes še stoje.

Tovarišu Kotniku se za spodbudo zahvaljujemo.

vega proizvodnega obrata. Tedaj je nastal prvi manjši zastoj pri delu tudi na Duplici in lastnik tovarne je v bodoče še budneje spremljal dogajanje med delavci.

Iz Ljubljane je prihajal na Duplico star delavski organizator Jože Kopač, član splošne Delavske zveze iz Ljubljane. Rad se je pogovarjal z delavci. Remec je hitro preprečil, da se vsaj za nekaj časa ni več srečal z njimi. Najel je nekaj ljudi, ki so Kopača zvečer pričakali s kamenjem, ko je odhajal na vlak.

Lastnik tovarne je zopet delal z delavci po svoje. Začel jim je zniževati plače, posebno po letu 1928, ko je moralo v ilegalo revolucionarno delavsko gibanje zaradi ostre diktature beograjskih režimov Karađorđevića in njemu enakih. Remec je ukinit pri plačah draginjski dodatek, ki je znašal do 35 % plače. Uvedel je tudi tako imenovani hranilni sklad, v katerega so morali delavci vplačati do leta 1933 skoraj 400.000 din.

Lastniku tovarne je bil odvzet denar, ki ga je hotel prenesti čez mejo. To mu

To je bilo dovolj. Na prvi maj 1934 je bila nedelja, z drugim majem se je že pričela stavka. Trajala je potem cel mesec. Na delo ni prišel nihče, razen nekega gluhonemega mizarja. Skoraj štiristo delavcev se je prvič odkrito uprlo kapitalistu in se ni zmenilo za grožnje, ki so bile najostrejše.

Stavko je vodil stavkovni odbor, v katerem so bili Rajko Gruden, Jože Martinčič, Anton Kolovič, Franc Gosak, Mavric Borc in Tomaž Dobaj.

Delavci so tovarno zastražili pri vseh vhodih. Postavljene so bile tudi straže zunaj tovarne, da bi preprečevale izpade provokatorjev.

Sledila so pogajanja. Vendar lastnik tovarne ni priznaval delavskih organizacij, ki so v tovarni kljub njegovemu nasprotovanju bile. Z njimi se je povezala takratna Delavska zbornica. Bilo je enajst razprav. Delavcem so grozili, da so odpušteni, da je podjetje likvidirano in podobno.

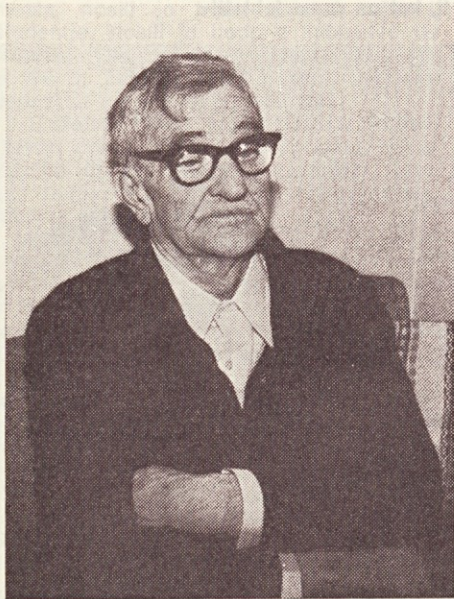
Nadaljevanje na 8. strani

M. Orešnik

ŠTRAJK PRED PETINŠTIRIDESETIMI LETI

Vendar delavci niso odnehali. Bili so eden z drugim. Ves čas. Imeli so pogoste sestanke. Ti so v pravilnost skupnega stališča prepričali tudi omahljivce.

Remec je hotel na drug način prestrašiti delavce. Poslal je kamione v kraj Zbečlovo pri Poljčanah, kjer je bila tudi tovarna stolov. Od tam je pripeljal delavce, ki so bili večji izdelovanj sedežnega pohištva, na Duplico in jih hotel razporediti v tovarni. Domači delavci so bili o

Tomaž Dobaj

njegovi nameri obveščeni. Pred vhodom so postavili barikado iz hlodov in tako zaprli vhod. Bila je nedelja. Med stavkajoče je prišel kamniški dekan in jim nekaj pridigal v gasilnem domu.

Kamioni v tovarno niso mogli. Zapeljali so k Remčevi vili na Duplici. Prišleci so se morali naglo poskriti v kletne prostore, ker so hip zatem že pridrli stavkajoči delavci z gasilskega doma, kjer so pustili duhovnika samega.

Pred vilo je nastal nenavaden prizor. Remec se je naglo zaprl v stavbo. Razjarjeni delavci so poteptali park okoli vile, razbili okna in grozili, da bodo Remčevo občasno stanovanje zažgali, njega pa ubili. Tedaj se je domišljivi kapitalist pričel drugače vesti. Prišel se je pogajati s stavkajočimi z balkona svoje vile. Obljubil jim je, da bo že ponoči odpeljal delavce s Štajerske domov. Stavkovni odbor je tako odigral nad vse pomembno vlogo in Remec se je moral prvič pogajati z njim.

Stavka je bila končana 29. maja z delnim uspehom. Plače so se znižale za 7% in ne za 50%. Prvega junija so vsi stavkajoči pričeli z delom. Le enega Remca na noben način ni hotel vzeti nazaj na delo — Franca Grudna.

Delavci so mislili, da so že zavzeli svoj razredni položaj. Vendar so se pošteno zmotili. Njihov delodajalec je tudi v bodoče izigral dogovore. Domenki ob zaključku majske stavke niso bili spoštovani.

C. Sivec

Dva dogodka z Duplice

Po glavni cesti proti Duplici se je peljal kolesar. Za njim je pridrel fičko. Oplazil je kolesarja in ta je obležal ranjen na cesti. Voznik fička je ustavil vozilo na pločniku.

Ob kraju nesreče se je hitro nabralo veliko ljudi. Vendar samo nabralo. Nobeden ni bil pripravljen, da bi kolesarju, ki je ležal na cesti, pomagal. Le opazovali so ga vsi. Stali in opazovali. Saj je vendar preveč neprijetno dvigniti ranjenega človeka in mu pomagati. Zelo neprijetno je tudi iti na ustrezen kraj in povedati, kot je v resnici bilo. Da se ne bi zamerili temu ali onemu.

Najboljše je stati malo stran od prizorišča nesreče in prodajati zijalo. V tem primeru ti ni potrebno napraviti ničesar, ne takoj in ne pozneje.

Ranjenec pa je ležal na cesti. Vendar to nismo mi. To je nekdo drug. Bo že prišel kdo in ga dvignil.

Ali se ne bomo šele tedaj spomnili na pomoč, ko jo bomo sami potrebovali? Kaj, če bomo tudi mi ostajali brez nje, kot kolesar na duplički cesti?

Dopoldne smo se srečevali v tovarni. Tudi nekaj besed smo spregovorili. Toda to je bilo podnevi. Čez dan je vse drugače. Noč pa je posebni del dneva. Takrat se ničesar ne vidi. In mladi fantje postanejo hrabri. V tem svojem navdušenju pa pozabijo na sodelavce v tovarni. In na red. Na pravilen odnos do sočloveka. Na to, da je potrebno za vsako dobro delati.

Zjutraj so se ljudje ob strojih pogovarjali o dogodku minule noči. Ta informacija je šla hitreje od človeka k človeku kot kaj drugega. Bila je silno zanimiva. Saj so v dogodku v minuli noči nasto-

pali naši mladi sodelavci, skratka naši ljudje.

Skupini mladih fantov spanje ni bilo mar. Veliko raje so se potikali med hišami in prevračali kante za smeti. Pokrove so metali nekam vstran, saj so bili v napoto. Res je junaštvo prevrniti smeti, da se bodo Dupličani zjutraj, ko bodo šli na delo, smejali.

Mladenci so se obregnili tudi ob napise, na katerih piše, da je potrebno paziti na zelenice. Sneli so te napise in jih zataknili za brisalce pri avtomobilih. To je vendar mnogo bolj zabavno.

Da so bili fantje bolj korajžni, so se nalivali s pijačo. Neka ženska je v ranih jutranjih urah slišala njihov vznesen pogovor in zahtevala, da dajo mir. Kje pa! Reklji so ji, naj izgine, če ne, bo dobila prazno steklenico v glavo. Potem pa bo že videla hudiča. Bo videla, kdo so oni!

Naslednje jutro smo se zopet videli v tovarni. Ne z vsemi. Eden od nočnih junakov je odšel k vojakom. Temu ne bo potrebno pospravljati smeti in drugega. Ostali pa bodo to morali.

Čez dan smo v tovarni sodelavci in morda vsaj malo tudi prijatelji. Ponoči pa je drugače. Ni pomembno, če smo se o redu učili. Spoštovati ga ni mogoče niti v našem naselju, saj tukaj ni več tako strogo kot v tovarni. Mladeniška sila pa je nezadržna. Ali ni na vsakem koraku, še posebno mladim, ponudena priložnost, da se udeležujejo na koristnih področjih, ki bi jim bila v ponos? Za te pa največkrat ni zanimanja. Npr.: Pri pripravi prireditve ob praznikih ali pa tudi na očiščevalni akciji, kamor sta lani prišla samo pobudnika te akcije, nikogar drugega pa ni bilo.

C. S.

KAJ POMENI...

V proizvodni organizaciji, pri organiziranju dela in nasploh v proizvodnem procesu, se srečujemo z izrazi, katerih pomena večkrat ne razumemo, ali pa ne dovolj natančno. V naslednjih prispevkih bomo izbrali nekatere pogosto rabljene izraze ter jim poiskali ustrezen pomen. Ta izbor prav gotovo ne bo zadovoljil vsakogar, zato vabimo spoštovane bralce, da na uredništvo Glasila pošljejo morebitne njim **neznane izraze** ali pojme s prej opisanega področja. Skušali jim bomo poiskati pomen in odgovor objaviti v Glasilu.

Akord-a, obračun dela po količini

Akordna postavka, denarni znesek, ki ga dobi delavec za opravljeno enoto dela, npr. 5 dinarjev za kos. Obračun delavca je napravil 50 kosov v 8 urah. Dnevni zaslužek je $50 \times 5 \text{ din} = 250 \text{ din}$

Akord se v socialističnem samoupravnem sistemu praviloma ne uporablja zaradi odvisnosti zaslužka **zgolj** od količine.

Akordant = akorder, kdor dela na akord

Akordno delo, delo na kord

Analiza, razčlenjevanje, razstavljanje, razkranjanje celote v njene sestavne dele; analiza produkcijskih stroškov, razčlenitev gibanja stroškov in vzrokov za takšna gibanja v obračunski dobi

Analitik, razčlenjevalec, kdor analizira; npr. analitik časa, strokovnjak za študij časa; ekonomski analitik, strokovnjak za analize gospodarjenja; analitik osebnih dohodkov, strokovnjak za nagrajevanje.

Avtomatizacija, izpeljava samodejnosti strojev v določene dejavnosti, gibanja, podajanja, vpenjanja, tehnološkega oziroma proizvodnega postopka brez neposrednega delovanja človeka.

S. S.

»Zakaj me hudiča ne pokličejo po telefonu, da moram nujno narediti nekaj drugega. Potem bi bil rešen problemov, ki jih moramo tukaj rešiti!«

Večja pogostost nesreč

Splošna ocena glede na poškodbe pri delu je v prvem tromesečju, da je stanje neugodno. Čeprav so nihanja v pogostosti prisotna že vsa leta, lahko trdimo, da je zadnji nihaj navzgor (porast) nekaj izjemnega.

Pogostost, ki smo jo zabeležili v januarju in februarju, nas ni presenečala, ker sta januar in februar ena izmed treh značilnih obdobjev leta — porast poškodb, medtem ko je mesec marec že vsa leta znan po močnem upadanju.

Letos pa je stanje drugačno. Srečali smo se kar z 12 poškodbami na delu. Povprečna zaposlitev poškodovanca v Stolu je 13 let, na delovnem mestu poškodbe pa 10 let. Od teh je osem nekvalificiranih in 4 kvalificirani delavci. Le dva od teh sta se že po enkrat poškodovala, medtem ko ostali poškodovanci poškodb v zadnjih letih niso imeli. Osem od teh poškodb se je pripetilo na začetku tedna (ponedeljek, torek).

Poškodbe so se pojavljale v vseh delovnih okoljih. Po zahtevnosti in nevarnosti pa lahko trdimo, da je šlo za manj nevarna dela in opravila. Nesreče so zabeležene v vseh tozdih, razen v TOZD-9 in DSODSP. TOZD-1 je imel 4 poškodbe (zaposlenih okrog 630), TOZD-2 eno poškodbo (zaposlenih okrog 210 delavcev), TOZD-3 je imel 4 poškodbe (zaposlenih okrog 280 delavcev), v TOZD-4 je bila ena poškodba (zaposlenih okrog 50 delavcev) in TOZD-5 je imel eno poškodbo (zaposlenih okrog 130 delavcev). Prav tako se je z eno poškodbo udeležila spiska poškodb TOZD — delavska restavracija s povprečno 25 zaposlenimi delavci.

Kratek pregled poškodb

— TOZD — 1, PE — 7: Do poškodbe je prišlo pri čiščenju šablone, kjer je prišlo do spodletitve lopatice in ureza v zapetjeste leve roke. Poglavitni vzrok je bila nepazljivost.

— TOZD — 2: Lažja poškodba se je zgodila pri vzratnem sestopanju na podestu ob stroju za nanos lepila. Do poškodbe je prišlo zaradi nepazljivosti.

— TOZD — 5: Do manjše poškodbe desnega očesa je prišlo pri varjenju hladilca komprimiranega zraka, kjer je prišlo do nekakšne »eksplozije«. Vzrok za poškodbo je v pomanjkljivo izvedenih varnostnih ukrepih za takšna dela.

— TOZD — 3, Motnik: Do poškodbe je prišlo pri tapeciranju naslonov in vrtiljakov. Naslon je delavka pridrževala z levo roko, pri tem pa je z desno roko držala pištolo za zabijanje sponk in se zadela v palec leve roke. Vzrok nesreči je bila neprevidnost in naglica pri delu.

— TOZD — 1, PE — 4: Udarac ploha pri prekladanju je povzročil poškodbo na palcu leve roke. Do poškodbe je prišlo zaradi neuskaljenosti dela obeh sodelavcev.

— TOZD — 3, PE — 3: Do nesreče je prišlo pri odmikanju palete, kjer je delavec zadela ob žebelj in pri tem utrpel vboj v dlan leve roke. Vzrok poškodbe je nepazljivost pri urejanju delovne okolice.

— TOZD — 3, Motnik: Poškodba se je zgodila pri popraviljanju oblažinih sedežev. S šilom, s katerim si je pomagala pri odstranjevanju sponk, se je ubodla v palec leve roke. Vzrok poškodbi je nesmotrn način dela.

— TOZD — 1, PE — 7: Poseganje v nevarno območje stroja med obratovanjem je privedlo do stisnjenja prstanca in mezinca desne roke, kar je tudi vzrok navedene poškodbe.

— TOZD — 8: Poškodba se je zgodila pri prestavljanju odprte konzerve z dvignjenim pokrovom. Ko je zdrsula iz rok, je delavka zadela z mezincom leve roke ob oster rob pokrova ter utrpela urez. Vzrok poškodbe je osebna neprevidnost ponesrečenke.

— TOZD — 1, PE — 8: Pri lepljenju izvlečne deske za E program s pomočjo batne stiskalnice ji je stisnilo palec leve roke. Vzrok poškodbi je nedopustno poseganje v nevarno področje med stiskanjem.

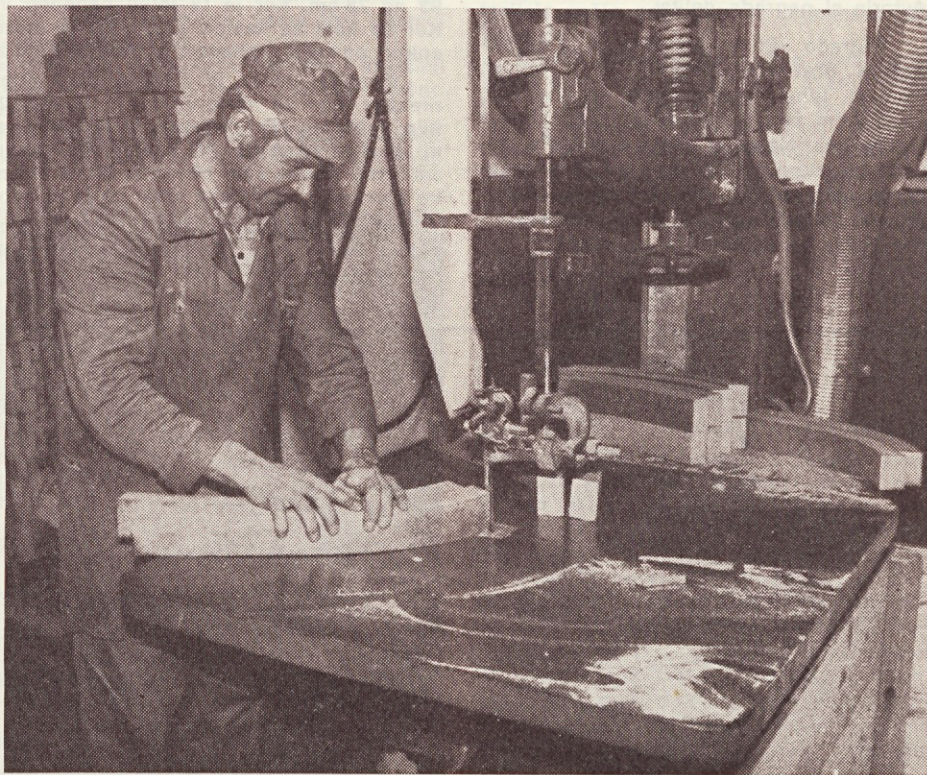
— TOZD — 4: Nesreča se je zgodila pri brušenju ukrivljene vezane plošče na tračnem brusilnem stroju. Ta je med bru-

šenjem zdrsnila preko oporne letve. Delavčev poskus zaustavitve z roko je bil usoden. Pri tem je zadela s prstancem in mezincom leve roke v brusni trak in utrpel manjši urez. Vzrok poškodbe je neprimeren način dela.

— TOZD — 3, PE — 3: Poškodba je nastala pri varjenju, kjer je delavcu padel na čevelj ogorek. Utrpel je manjšo opekline. Vzrok poškodbe je bilo neprevidno ravnanje delavca samega, saj bi moral biti bolj pozoren na ogorke.

Ob zaključku pregleda poškodb samo še podatek, da je resnost poškodb bila 7,8 izgubljenih dni na nesrečo, medtem ko znaša lanskoletno povprečje 12,8, kar je bistvena razlika. V kratkem pregledu vseh dvanajstih poškodb smo razkrili tudi poglavitne vzroke poškodb. Težje pa je dati odgovor na omenjeno ravnanje ter takšno pogostost, ki jo običajno v tem času že nekaj let ne pomnimo. Med vzroki prevladujejo neprimerni načini dela in osebna neprevidnost, ki nas vodijo do ugotavljanja, da ob delu ne razmišljamo dovolj o načinu izvajanja del, kot tudi ne o varnosti. Zanimiva ob tem je splošna ugotovitev, za katero pa še nimamo točnih podatkov, da je bilo več kot običajno v prvih mesecih leta tudi poškodb izven

Nadaljevanje na 10. strani

Delovni varnosti posvečamo še vedno premalo pozornosti. Dokaz temu so delovne nezgode, ki se tudi v letošnjem letu pogosto pojavljajo. Na srečo so bile lažje.

Vsi bomo morali še bolj delati tudi na tem področju in izgubljene ure spraviti na najmanjše število.

Žal je delovna nesreča možna vsepovsod. Na poti na delo in z dela, največkrat pa na delovnem mestu, kjer zadostuje za telesno poškodbo že trenutek nepazljivosti.

Grobe nesreče so bile v preteklih obdobjih na strojih, ki so bili slabo zaščiteni ali so delavci na lastno pest snemali zaščitne naprave. Preveč je tudi veljalo prepričanje, da nekaterih strojev ni mogoče dobro zaščititi in je pač od delavca odvisno, če bodo njegove roke ostale cele. Posebno v lanskem letu je Stolova služba za varstvo pri delu in številni naši delavci dokazali, da je mogoče še veliko rezil zaščititi. Na teh strojih je sedaj nevarnost poškodbe minimalna, z delavčevjo pozornostjo ob tako zaščitenem stroju pa v veliki meri odstranjena. Prav zadnje je najpomembnejše: Ko bo v mišljenju vseh neposrednih vodij in delavcev ob strojih vsak trenutek prisotna skrb za varno delo in delovna varnost ne bo manj vrednotena kot samo delo, tedaj bomo lahko rekli, da tudi delamo varno.

Prvič podeljena nagrada »Stolov inovator leta«

Delavski svet delovne organizacije je na predlog komisije za izume, tehnične izboljšave in koristne predloge prvič podelil nagrado »Stolov inovator leta«. Prijela sta jo Janez Pogačar (TOZD — 1, PE — 7) in Anton Kočar (TOZD — 1, PE — 4) za predlog, s katerim je bil dosežen največji ugotovljeni prihranek v letu 1978 in je znašal 201.818 din. Z racionalizacijo pri naslonih tipa 5393, ki je bila podrobno obrazložena že v enajsti številki Glasila v lanskem letu, se je prihranilo pri materialu, času in prostoru. Avtorja si nagrado delita.

Nagrado »Stolov inovator leta« se podeljuje praviloma tistemu, ki s svojim izumom, tehnično izboljšavo ali koristnim predlogom zagotavlja največji prihranek v tistem letu. Nagrada znaša 5.000 din, seveda pa mora biti višina letnega prihranka najmanj 35.000 din. Nagrado »Stolov inovator leta« se podeli poleg nagrade po pravilniku na ugotovljeni prihranek.

M. Drčar

To sta Stolova inovatorja, ki sta v lanskem letu s svojo racionalizacijo največ doprinesla. Na sliki vidimo, da njun predlog k pocenitvi — v skrajšanem modelu zakrivljen les — ustreza kasnejši obdelavi v proizvodnji, vendar ni kaj posebno zapletenega. Predlagala sta, da bi pri naslonih za fotelje 5393 predimenzionirali les iz 93 na 78 cm. Ker je ta fotelj nenehno v proizvodnji, je tudi prihranek na leto velik. Ker so kosi za naslon krajši, jih je možno z istimi stroški po krivljenju tudi več enkrat posušiti, transport in skladiščenje zavzemata manj prostora itd.

Pogačar Janez in Tomšič Riko pripravljata novo racionalizacijo: zmanjšanje dimenzije lesa za naslonjalni lok za stol 2921. Prej je imel ta lok večji profil in ga je bilo potrebno po krivljenju, ki je poleg lesa terjalo večje stroške, po zgornji in spodnji ploskvi skoblati, po zunanji in notranji krivini pa rezati. Rezkanje je bilo zaradi zahtevne oblike zelo nevarno. Nova dimenzija vezi je le za spoznanje večja od končne dimenzije, ukvirjeno letev pa je potrebno le še dobro obrusiti.

INOVATORJEMA JANEZU POGAČARJU IN TONETU KOČARJU, KI STA V LANSKEM LETU UVELJAVILA NAJMOČNEJŠO INOVACIJO, ZA DOSEŽEN USPEH ISKRENO ČESTITAMO!

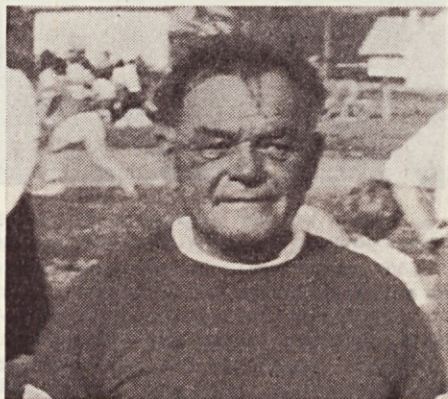
Nadaljevanje z 9. strani

dela (doma). Nadalje nas preseneča stanje v tistih tozdih in PE, kjer smo do sedaj zaradi manj nevarnih del in opravil beležili zelo redke primere, danes pa prav ti dvigujejo porast pogostosti poškodb. Po pregledu gibanja poškodb po proizvodnih enotah z bolj zahtevnim in nevarnejšim proizvodnim procesom pa je stanje nespremenjeno in umirjeno v primerjavi s prejšnjim letom. V vseh teh mesecih nismo imeli primerov poškodb zaradi slabo vzdrževanih strojev. Poglavitni vzroki so v bolj ali manj nepremišljenem ravnanju izvajalcev del samih.

Poseganje v nevarno območje stroja med obratovanjem, uravnavanje in nameščanje posameznih naprav med obratovanjem stroja, nered v delovni okolici so zgovorni dokazi za podcenjevanje nevarnosti in omalovaževanje splošnih varstvenih ukrepov. Slučajnosti pri poškodbah ne poznamo, poznamo namreč le konkretne vzroke, ki izvirajo iz težje razumljivega obnašanja izvajalcev del. Odgovor na to vprašanje moramo torej iskati pri sebi. Da bo poškodb v bodoče manj in da bo ob delu več varnosti, lahko vplivamo le s svojim zavestnim delom.

B. Demšar

V spomin na Jožeta Pirša - Luko

(Iz govora gl. direktorja Vinka Gobca ob odprtem grobu)

Z elanom, ki ti ga je dala predvojna revolucionarna praksa, okaljena z neizprosno borbo za obstoj slovenskega in jugoslovnskih narodov, si v začetku leta

1946 znova postal član našega kolektiva. Na pot delavskega razreda, na pot njegove borbe za boljši delavski jutri, si februarja 1931. leta stopil kot izučeni mizar v delavske vrste pri bivšem Remcu, koder si vztrajal v delu in sindikalni borbi do julija 1941. Že takoj v začetku svojega dela si bil kot 16-letni delavec v prvih, naprednih delavskih vrstah vključen in aktiven v tedanjih mladinskih skupinah. Spoštovan si bil med delavci zaradi naprednih idej. Ni naključje, da si postal revolucionar in borec za pravice delavskega razreda. Že kot vajenec si spoznal, da so pravice delavskemu razredu skopo odmerjene, le toliko, da si je za težko, garaško delo, priboril preko sindikalne borbe in štrajkov toliko, da si je ohranil delovno sposobnost.

Zahrbtna bolezen ima svoje vzroke nesporno v težkih časih narodnoosvobodilne borbe, pa vendarle si jo s tvojim hudomušnim, vedrim značajem premagal do časa, ko si ji nisi mogel več upreti. Juril si na bunkerje, mitraljezka gnezda, izgubil tri brate, toda to si premagal, premagati, pa nisi mogel tistega, kar vse nas čaka, minljivosti človeškega bitja.

Naj ti bo lahka slovenska zemlja, ki si jo prehodil po dolgem in počez, za katero si se boril, za katero si ustvarjal in za katero si tudi predčasno daroval svoje življenje.

Zdravniški pregledi naših delavcev v zdravstvenem domu v Kamniku so natančni. Zdravstveni delavci, ki jih vodi in v njih aktivno sodeluje dr. Šuštarjeva, temeljito pregledajo trenutno zdravstveno stanje vsakega udeleženca in ugotovijo, če je delavec zdrav ali se mu zdravje slabša. Ti pregledi so za vsako delovno organizacijo zelo koristni, saj je cilj naše družbe, da ohranja delavce duševno in telesno zdrave ter sposobne dobro opravljati vsakodnevne naloge v tovarni in doma. Samo taki delavci so družbi koristni in pri opravljanju svojih obveznosti zadovoljni.

V Zdravstvenemu domu v Kamniku v redne preglede vključujejo naprave, s katerimi je moč ugotoviti, kakšen je delavčev vid in sluh, ki sta tudi v lesni industriji močno pokvarljiva, zdravljenje pa težko ali pa tudi nemogoče.

V nekaj letih bo v Kamniku še izpopolnjena dokumentacija za vsakega delavca. Iz nje bo razvidno, kako se držimo z zdravjem in kaj moramo še napraviti, da bomo lahko kos vsem zahtevnim nalogam.

POROČILO DISCIPLINSKE KOMISIJE

Janez RAK iz tozda Sedežno pohišstvo je prišel na delo v popoldanski izmeni. Mojster mu ni odobril dopusta, ker ga ni več imel. Zato pa Rak vseeno ni začel delati. Odšel je v restavracijo, kjer je pil, ob 19. uri pa odšel domov. Senat disciplinske komisije je v olajševalno okoliščino štel dejstvo, da Rak doslej še ni bil kaznovan, sicer pa mu je izrekel ukrep

JAVNI OPOMIN

Senat disciplinske komisije je na javnih obravnavah v mesecu januarju in februarju izrekel posameznim delavcem za lažje in hujše kršitve delovnih dolžnosti še naslednje ukrepe:

1 delavcu — prenehanje delovnega razmerja, v 5 primerih od tega 4 pogojno — začasno razporeditev na druga dela in opravila,

6 opominov in v enem primeru je bil delavec oproščen odgovornosti.

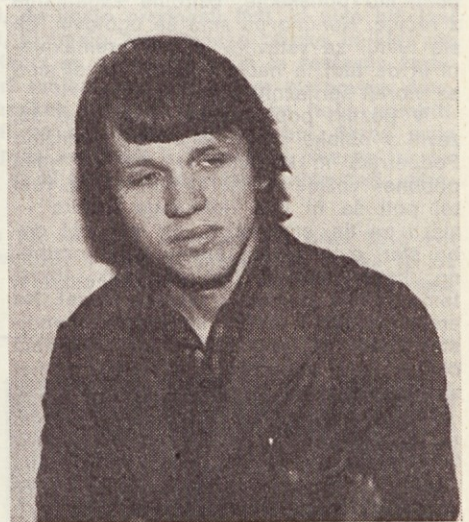
Izredno pozornost moramo posvetiti graditvi in delovanju osnovne organizacije, še naprej moramo vztrajati pri tem, da imamo osnovne organizacije v vseh okoliščinah, oziroma v okviru tozdov.

Glede na to, da naš tozd še nima dovolj članov, da bi organizirali svojo osnovno organizacijo ZK, smo vključeni v OO ZK TOZD — 2.

Še posebno mladi komunisti moramo krepiti dvig življenjske in kulturne ravni delovnih ljudi, razvijanje materialnih proizvodnih sil družbe. Če pa nekdo izmed nas deluje proti takšnemu napredku DO, oziroma naše države, potem mu moramo jasno povedati, da je prišel prezkodaj v ZK. To pa seveda na drugi strani terjata tudi odgovoren odnos ZSM oz. ZK do mladih, ki jih predlaga v sprejem ZK.

Odgovoriti je treba na neaktivnost mladine v našem tozdu in poiskati vzroke. Uspešnost nadaljnega delovanja ZSM oz. ZK zahteva tudi sodobne metode in oblike dela v organizaciji. Uporabiti bomo morali takšne metode in oblike, ki bodo zagotovile, da se bodo sprejeti dogovori uresničevali v praksi, ki bodo jasno pokazali, kaj in kako obvezujejo sklepi mladino, obenem pa bodo zagotavljale večjo odgovornost in javnost našega dela.

Omenil bi samo, da je med novo sprejetimi člani več kot 70 odst. mladih ljudi (do 27. leta starosti). Občutno je, da moramo poglobljeno vlogo za razvoj v našem tozdu dati mladini; organizaciji ZSMS. Ta vloga bo uspešno uresničena samo, če bomo naš boj vodili v takšno organizirano metodo, ki bo zagotovila, da se bo

ZSM v sistemu samem, dosledno borila za socialistične samoupravne napredne rešitve. To pa lahko uresničimo le prek samoupravnih organov, skupnosti delegacij, itd.

ZSM mora zato delovati predvsem znotraj SZDL, saj je aktivnost le-te izrednega pomena. SZDL mora biti kot fronta vseh organiziranih, socialističnih sil, na čelu z ZK in vseh samoupravnih delovnih ljudi.

Mladi delavci pa lahko odigramo aktivnejšo vlogo samo združeno z ostalimi delavci kolektiva, ki združujejo svoje delo in napore z odločujočo vlogo, v samoupravni socialistični skupnosti.

M. Črtanec

Zabavni spomini na 1. maj 1951!

Ko smo se pred časom pogovarjali o prvomajskem srečanju v Kamniški Bistrici, sem se spomnil tragikomičnega dogodka izpred 28 let, ki je bil v neposredni zvezi s takratnim srečanjem.

Domenjeno je bilo, da bo »kolektiv« prvi maj praznoval v Bistrici in naši vozniki so že nekaj dni prej skrbno čistili in loščili konjsko vprego, vozove in še posebno konje, ki so bili vedno lepo rejeni in so se v soncu zaradi skrbne nege lepo svetili.

V tistem letu smo imeli v našem podjetju organizirano avtošolo, za učenje pa smo imeli na razpolago tovorni avto ford AA 29, torej že kar priletnega veterana.

Člani avtošole smo dobili od organizatorjev srečanja nalogo, da gremo zadnjega aprila na Bizeljsko in da prvega maja do devete ure pripeljemo primerno količino žlahtne kapljice v Kamniško Bistrico. In res smo se tisti dan zgodaj zjutraj vkrcali na naš tovornjak. Prvi, ki je bil na vrsti za vožnjo, je junaško sedel za volan, poleg njega je sedel inštruktor, ostali štirje ali pet — ne spominjam se natančno — pa smo posedli zadaj med nekaj zajetnih sodov. Skoraj vsak je imel s seboj še pletenko, eden celo majhen sodček — za lastne potrebe.

Prvi postanek je bil v Celju. Pri tem smo odkrili nekaj stvari, ki so nas neprijetno presenetile, in sicer: da nismo vzeli s seboj nobenih dokumentov, ne za avto, niti vozniškega dovoljenja inštruktorja, da je akumulator tako slab, da ne smemo več uporabljati zaganjača. To je pomenilo potiskanje, oziroma zaganjanje z ročico. Končno pa smo še ugotovili, da sta luknji za vstavitev ročice premaknjeni in da tudi ta način odpade. Torej smo se morali sprijazniti s potiskanjem.

V poznih popoldanskih urah smo se, zaviti v oblake prahu, pricijazili v bližino Podčetrka in ko smo vsi trdi od »sila udobne« vožnje — takrat namreč na vsej tej poti še ni bilo nobenega asfalta — zlezli na tla, smo videli, da ima naš dober stari avto nekam čudno držo, podobno, kakor kakšen hud revmatik. Vzrok temu je bila zlomljena prednja vzmet. Na srečo je bila v bližini kovačnica in mojster kovač je, pod strokovnim vodstvom članov naše ekspedicije, zlomljeno vzmet za silo zakrpal.

Potem je šlo naprej in ker takrat tak prost način nakupa vina ni bil dovoljen, je bilo treba počakati do noči, ko zaradi teme, sicer zelo budno oko postave, ni moglo dobro in vsega videti. Ko je bilo prvo nakupovanje opravljeno, smo avto, z napolnjenimi sodi, pustili pod hribom, mi pa smo se s posodo za svoje potrebe odpravili na vrh, da bi tam dobili menda najboljšo vino, kar jih pridelajo na Bizelj-

skem. In res smo pri pokušanju zelenega silvanca ugotavljali, da je kapljica izredno dobra, in tako se je to pokušanje zavleklo do pozne nočne ure. Končno smo se precej majavih nog in s polnimi pletenkami odpravili proti dolini. Tema je bilo kot v rogu in če ne bi imel vsak izmed nas fiksne ideje, da mora biti glasnejši kakor drugi, bi se gotovo kdo izgubil.

Jaz sem uslužno nosil na rami sodček, last starejšega kolega, in ko me je pri nekem grmu zasukalo, sem med molitvico, ki ni za objavo, padel v grm, sodček pa se je čisto tiho in brez pozdrava odvalil v dolino. Ko sem to novico sporočil ostalim, sem bil najprej primerno pohvaljen, nato pa se je začelo iskanje izgubljenega zaklada. Pretaknili smo vsak grm, v katerega se je kdo zaletel, ker videlo se itak ni nič; preiskali smo tudi strugo potočka, ki je tekel pod potjo, na kateri je stal avto, pa vse brez uspeha. Ko smo že napravili križ in utrujeni posedli ob zadnja kolesa avtomobila, je eden slučajno otipal iskani sodček, ki je čisto nepoškodovan tiho čepel v blatu pod diferencialom.

Navdušenje je bilo nepopisno in po likofu, za katerega smo načeli eno izmed pletenk, smo se odpeljali v bližnjo vas, kjer smo za nekaj ur nekoliko podremali. Zjutraj, ko se je zdanilo, pa smo se odpravili proti domu.

Nekako v istem času se je tudi »kolektiv« odpravil v Bistrico. Eni so se peljali z vozmi, drugi s kolesi, nekateri pa so šli tudi peš. O avtomobilih ali avtobusih takrat še ni bilo govora. Naša vožnja je potekala kar v redu, za volanom smo se menjavali po določenem redu, vmes pa dremali, pestovali mačka in računali, da bomo zlahka do devete ure pripeljali na določeno mesto.

Pa vendar je imel vrag svoje prste vmes in naši računi so padli v vodo. Ko smo se pripeljali v bližino Vranskega, nam je naš ford odpovedal pokorščino in ni hotel ne naprej in ne nazaj. Po pregledu smo postavili točno diagnozo; pokvarjen kardanski zglob, kar je pomenilo, da brez tuje pomoči ne moremo nikamor več. Iskanje pomoči v okolici in celo na Vranskem, ki je trajalo celo dopoldne in še del popoldneva, je bilo brezuspešno. Takrat na naših cestah še ni bilo nobene gneče, saj kljub temu, da smo stali na glavni cesti Ljubljana—Celje, ves dan ni pripeljalo po njej nobeno vozilo, ne kolo, ne voz in ne avto. Počutili smo se, kot bi bili sredi Sahare. Ker je začelo še deževati, smo vdani v usodo sedeli pod preluknjano plahto, se izogibali kapljam, ki so polzele skozi luknje in čakali.

Šele zvečer, ob devetnajstih, je pripeljal od Celja prvi tovornjak. Prijazni voznik je dovolil, da smo privezali naš avto in tako nas je odvedel na Vransko. Tam smo sode prevalili na njegov avto, našega pa pustili na nekem dvorišču.

Na Duplico smo se pripeljali vsi premočeni in premraženi točno ob devetih, toda ob devetih zvečer.

To, kaj je rekel »kolektiv«, ki je cel dan nestrpno čakal na žlahtno pošiljko in kako je nepopravljen avto prišel na Duplico, pa je že druga zgodba.

F. Štebe

Program športnih prireditev ob Stolovi 75-letnici

Komisija za šport in rekreacijo je v preteklem letu sestavila program prireditev, s katerim se vključuje v praznovanje 75-letnice delovne organizacije.

Tekmovanja v jubilejnem letu bodo potekala skozi vse leto in tako prispevala svoj delež k praznovanju. Na teh tekmovanjih bodo sodelovali tudi delavci drugih DO iz kamniške občine in DO lesne industrije. Namen tekmovanja je, da se udeleženci spoznajo z našo DO, ki praznuje visok jubilej, 75 let uspešnega dela in da utrdimo vezi med seboj.

Program tekmovanj, ki so še pred nami:

Košarka — moški: 11. 5. 1979 ali 14. 9. 1979 na igrišču na Duplici

Kegljanje — moški: 19. 5. 1979 na keglišču v Kamniku

Mali nogomet: 25. 5. 1979 ali 19. 6. 1979 na igrišču v Šmarci

Odbojka — ženske: 25. 5. 1979 ali 9. 6. 1979 na igrišču na Duplici

Kegljanje — ženske: 26. 5. 1979 na keglišču v Kamniku

Balinanje: 26. 5. 1979 ali 18. 8. 1979 za Restavracijo na Duplici

Odbojka — moški: 9. 6. 1979 na igrišču na Duplici

Plavanje: 13. 7. 1979 ali 20. 7. 1979 (bazen v Kamniku)

Namizni tenis: 1. 9. 1979 v Kulturnem domu na Duplici

Pohod: 2. 9. 1979 ali 3. 9. 1979 na Stol

Rokomet: 11. 9. 1979 na igrišču na Duplici

Streljanje — moški in ženske: 15. 9. 1979 (športno strelišče na Duplici)

Tekmovalce in gledalce pozivamo, da se tekmovanj udeležijo in s svojo prisotnostjo prispevajo delež k praznovanju.

Komisija za šport
in rekreacijo

Z NOVE UPRAVNE ZGRADBE JE LEP RAZGLED V OKOLIŠKE HIŠE

**NAŠIM BRALCEM
ŽELIMO PRIJETNE
PRAZNIKE IN DOPUST!**

Še o letovanju

KRK

Za nemoteno poslovanje počitniških hišic in dobro počutje gostov na Krku je bilo nujno nekatere stvari popraviti, zamenjati in dopolniti. Vsa ta dela v predračunski vrednosti znašajo čez 140.000 dinarjev. Na otoku Krku prav sedaj potekajo vzdrževalna dela, ki jih je prevzel in jih tudi izvaja TOZD 5. Dela bodo pravočasno končana in objekti pripravljeni za letovanje.

RAB

Tudi na otoku Rabu smo zakupili sobe. Sobe se nahajajo v okolici hotela Istra v centru Raba, kjer se bodo gostje tudi hranili.

Ob prihodu na Rab se gostje javijo v recepciji hotela Istra, od koder jih uslužbenci odpeljejo v sobe. Plaža je oddaljena približno 10 minut, vendar pot vodi skozi prijeten gozdčič ter je udobna in prijetna. Na Rabu je veliko zabavišč, rekreacijskih prostorov, skratka, dolgočasnosti ne bo.

SELCA

Eno izmed biserov Hrvatskega Primorja je malo mesto Selca, ki ima tudi dolgoletno turistično tradicijo. Poznana je gostoljubnost tamkajšnjih domačinov. V Selcah smo zakupili pet sob, s po dvema ležiščema za 3 mesece. Sobe so zasedene, vendar v najbližji okolici hotela Selce, kjer se bodo gostje tudi hranili. Sobe so A kategorije. Nahajajo se v slikovitem pogozdem predelu Selc. Tudi plaža je blizu hotela in stanovanj. V primeru slabega vremena se lahko kopljete v zaprtih bazenih v hotelu Marin in Varaždin. Do Selc se lahko pripeljemo z avtom ali letalom. Če potujemo z letalom, letimo do letališča Reka. Z Reke pa je še 25 km do Selca.

ČATEŠKE TOPLICE

Kakor je znano, bomo letos nabavili novo prikolico, ki bo postavljena v Čateških Toplicah. Prvenstveno bo namenjena za naše delavce, ki letujejo po Preventivi. Če pa prikolica ne bo zasedena, bodo prišli v poštev tudi ostali delavci.

Z. Kohek

Referenta za rekreacijo Maksa Štebete smo le stežka pripravili, da je nastal tale posnetek. Bil je slabe volje in je dejal, da mu bo vsakoletno razporejanje prijav za letovanje ob morju »požrlo« marsikaj v življenju. Maks Štebe tudi ni bil pripravljen za malo daljši pogovor o videzu naših novih letoviških mest na Rabu in v Selcah. Prosil je, da se zmenimo z vodjo tozda 8 tov. Kohkovo, ki je s tem seznanjena. Maks Štebe je povedal le še to, da je letos rekordno število prijav za letovanje. Največ za Njivice na Krku. Dejal je, da je bilo v Glasilu in Informatorju opisano, kje in pod kakšnimi pogoji bomo letovali letos Stolovi delavci, vendar so mnogi informacije le pasivno sprejeli in se odločajo za Krk kar iz navade. Povedal je tudi, da največje število prijavitelcev želi letoovati konec julija, ko je drugi del Stolovega kolektivnega dopusta. Za nekatera mesta presegajo prijave zmogljivosti kar za 400%. Prijavitelce pa je težko prepričati, da nimajo vsi delavci enakih pogojev (ti so bili v Informatorju že tudi natančno obrazloženi, da imajo prednosti tisti, ki niso bili lani na morju v času kolektivnega dopusta, tisti, ki imajo šoloobvezne otroke in kjer sta zaposlena dva ali več v Stolu). Nekateri delavci se s pogoji, ki jih je sestavila komisija za letovanje, ne strinjajo in vztrajajo pri svojem. Nezadovoljstva ob novem datumu za dopust na morju so pogosta in marsikak Stolovec se z njim noče pomiriti. Na morje hoče tedaj, kot si je zamislil, ali pa naj hodijo samo drugi. Slaba volja dežuje po telefonu ali osebnostno. V začetku aprila so prišle k Štebetu v pisarno tri delavke, ki so si privoščile vse, le dogovora, ki bi jim z malo razumevanja tudi ustrezali, niso hotele sprejeti.

Kako bo z razporejanjem za letovanje na morju v bodoče? Ali prav tako kot letos, ko hočemo na Jadran skoraj vsi naenkrat in nam je malo mar, da se to ne da rešiti? Ali pa bomo kdaj le spoznali, da moramo počakati na vrsto in da ni naše mesto vedno v sami konici.

Občinsko sindikalno prvenstvo v kegljanju

Tako kot vsako leto, je tudi letos občinski sindikalni svet organiziral s pomočjo kegljaškega kluba Kamnik občinsko sindikalno prvenstvo, na katerem je nastopilo 18 sindikalnih ekip kamniških delovnih organizacij. Vsaka ekipa je nastopila dvakrat. Vsota podrtih kegljev je določila občinskega sindikalnega prvaka. V zadnjem času se je kegljanje v Kamniku zelo razmahnilo (tudi rezultati so iz leta v leto boljši) in se do poslednjega meta ni moglo reči, kdo bo zmagovalec. Največ se je pričakovalo od ekipe Titan, Graditelja in Stola, ki so na koncu tekmovanja tudi dokazale da so bila pričakovanja upravičena. Naša ekipa je nastopala v sestavi: Andrej Osolin, Andrej Pestotnik, Jože Pestotnik, ing. Albin Smol-

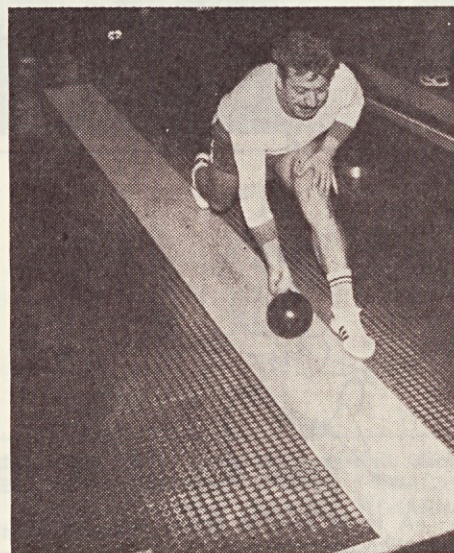
nkar, Miro Semprimožnik in Peter Bertoncclj.

Vrstni red ekip:

Prvo mesto je osvojil Stol Kamnik s 4949 podrtimi keglji, sledijo pa mu Titan Kamnik (4906 podrtih kegljev), KIK Kamnik (4892 podrtih kegljev), Graditelj, Alprem, Utok, Svilanit, Menina, Občina Kamnik, Zarja, Donit, Eta, Žito, Kaolin, Prosveta, Viator, Upokojenci, PTT Kamnik.

V soboto, 14. 4. 1979 je naša kegljaška ekipa gostila kegljače PTT iz Ljubljane ter jih premagala z visokim rezultatom, čeprav ni nastopala v polni sestavi.

Kegljači

Veleslalom v počastitev 75-letnice delovne organizacije

»A ta je tisti, ki vedno trdi, da ima preveliko normo?«

»Kaj pa delaš?«
»Nič. Vendar to intenzivno!«

Smučarska sekcija je organizirala v soboto, dne 24. 3. 1979 veleslalom v počastitev 75-letnice naše delovne organizacije.

Večjim DO v občini smo poslali razpis za tekmovanje in povabili še GLIN Nazarje, INDUPLATI iz Jarš in člane GRS iz Kamnika.

Na razpis se je prijavilo 15 DO. Tehnično izvedbo tekmovanj smo zaupali DUVSS kamniškega področja.

Po dolgotrajnem dežju v dolini in sneženju v gorah je petek obetal lepo soboto. Vsi smo se že veselili lepega vremena na Planini. Padlo je tudi obilo novega snega. Toda sobotno jutro je vse naše upe podrlo.

Tisti, ki so odšli zgodaj na planino, so še upali, da bo bolje. Vse ostale je močil dež že v dolini in najpogumnejši so se odločili, da so kljub slabemu vremenu odšli na Veliko planino. Nekaj tekmovalcev pa je slabo vreme zadržalo doma.

Na Planini pa je snežilo, vendar to ni odvrnilo organizatorjev, da ne bi pravočasno pripravili dveh prog.

Tekmovanje je potekalo v Tihni dolini ob novi vlečnici. Obe progi sta bili postavljeni na levi strani vlečnice, v sredini pa je bil razprostrt pano s Stolovim zaščitnim znakom. Na strehi vlečnice je plapolala Stolova zastava in naznanjala tekmovalcem in ostalim prizorišče tekmovanja. Vsi tekmovalci so nosili štartne številke.

I. proga leva za moške od 36 do 45 let in do 35 let. Progo je postavil traser Franc Perne.

II. proga desna je bila za ženske do 25 let in nad 26 let ter moške nad 46 let. Progo je postavil Marjan Schnabl.

Start na obeh progah je bil točno ob 11. uri, že prej pa so se po progi spustili preizkuševalci. Prvi so se spustili moški nad 36 let in ženske nad 26 let.

Progi sta bili odlično pripravljene in tekmovanje je potekalo brez zastojev do 12. ure.

Slabo vreme je v dolini marsikoga odvrnilo od tekmovanja, a na Planini je bilo vse drugače. Vidljivost je bila kljub vsemu dobra in tako smo lahko videli na drugo stran doline, kjer je istočasno potekalo tekmovanje domžalskih smučarjev.

Tekmovanja se je udeležilo 95 tekmovalcev od 153 prijavljenih. Uvrstilo se jih je 89 in 6 je bilo diskvalificiranih ali pa so odstopili.

Razglasitev rezultatov je bila v delavski restavraciji STOL na Duplici ob 17. uri.

Glavni direktor tov. Vinko Gobec je vse tekmovalce pozdravil, se zahvalil za udeležbo in najboljšim podelil priznanja.

Tehnična izvedba tekmovanja je bila brezhibna, vse je potekalo po programu. Organizatorji so vložili vse sile. Njihov trud resnično ni bil zaman.

J. Zupin

»Na pomoč, nepismen sem!«

»Gens una sumus«

Pravimo, da šah družni narode. To je sicer fraza, vendar nikoli ne izzveni v prazno. Zato si šah lahko najde kotiček v vsaki sredini, delovnem okolju, vasi, mestu. Skratka, kjerkoli je prisoten človek kot ustvarjalec, je prisoten tudi šah.

Industrija pohištva Stol Kamnik praznuje letos 75. obletnico obstoja. 75 let trnove poti od majhnega obrata do najsoodobnejše industrije pohištva. V vsakem delčku tovarne se pozna znoj in trud tisočev delavcev, ki jim sedaj ni tovarna samo vir zaslužka, ampak je del njih samih.

Tudi šahisti smo ponosni, da smo del Stola, da lahko njegove barve uspešno zastopamo. Nismo pa se zadovoljili samo s kvaliteto, kajti za nas je pomembna predvsem kvantiteta. Vsakemu članu kolektiva skušamo omogočiti, da se lahko udejstvuje in sodeluje v našem klubu. Ne bom našteval uspehov, ki smo jih dosegli; o tem smo že pisali. Bolj pomemben je zdrav in tehten odnos vodstva kluba do dela ter pomoč vseh šahistov Stola. Tako delo pa vsekakor prinese zadovoljiv rezultat.

Vendar velikokrat slišimo očitke na račun šahistov. Potrebno pa je vedeti, da za šah ni dovolj samo talent. V njega je treba vložiti dobršno mero truda, potrpljenja, včasih tudi kos odrekovanja. Morda se boste vprašali, zakaj potem sploh igramo šah? Poskusite, pa boste videli!

Kot sem omenil, je naša sekcija postavila poseben program v okviru praznovanja ob 75. obletnici industrije pohištva Stol.

Bili smo malce razočarani, kajti vsega programa ne bomo mogli izvesti. Odpadel je mojstrski turnir, verjetno bo odpadlo še kakšno tekmovalje, toda ne po naši krivdi. Stokrat in večkrat smo dokazali, da smo sposobni organizirati vsako tekmovalje, da imamo dovolj močne šahiste in se lahko enakovredno pomerimo s še tako močnimi ekipami. Vem, kaj si mislite. Toda še enkrat bi poudaril, da je naša prva stvar kvantiteta in se prvenstveno s tem tudi ukvarjamo.

Prvo tekmovalje, ki je bilo v tem sklopu praznovanj, smo organizirali 24. 3. 1979.

Povabili smo lesne organizacije iz vse Slovenije ter šahovsko ekipo Iskra, s katero že vrsto let tesno sodelujemo. Razen Iskre so nastopile še ekipe Marlesa, Elana, Tovarne meril iz Slovenj Gradca, Jelovice, Stola, Virtusa in Bresta. Vsaka ekipa je štela 4 člane. Vsak je igral z vsakim.

Tekmovalje je odprl in tekmovalcem zaželel veliko uspeha in športne sreče Stolov direktor Vinko Gobec.

Po ogorčeni borbi, ki je trajala do zadnjega kola, je zmagala ekipa Stola, ki je

zbrala 21 točk, pred ekipama Virtusa in tovarne meril, ki sta zbrali po 19 točk. Sledila jim je Iskra s 14 točkami itd.

Naš najuspešnejši predstavnik na prvi deski je bil Marjan Karnar, ki je zbral 6,5 točke od 7 možnih. Na drugi deski je bil najuspešnejši predstavnik Meril Maznik, ki je zbral 5,5 točke, na tretji predstavnik Meril Berthold s 5 točkami in na šesti Bergant in Suhadolc s po 5,5 točke.

Stolova ekipa je nastopila v naslednji postavi: Karnar, Bavčar, Trebušak, Bergant, Nikolič, Virtusova pa v postavi: Bračič, Markač, Lanišek, Suhadolc in Krivorotov.

Po napornem tekmovalju so se nam nekoliko razvezali jeziki na zakuski, kjer smo se zopet pogovarjali o šahu. Taki smo pač šahisti.

Prijavili smo tudi dve ekipi za tekmovalje Pokala maršala Tita, ki sta uspešno prebrodili prvi dve koli. V naslednjih dneh pa pričakujemo še razveseljivejše rezultate.

Sodelovali smo tudi na hitropoteznem prvenstvu slovenskih mest, spet z dvema ekipama. Dosegli smo soliden rezultat, saj smo nastopali res samo s Stolovimi šahisti. Prva ekipa je zasedla 24. mesto, druga pa 42. od 50 ekip.

Tekmovalni pogoji so bili na robu regularnosti in to je še povečalo utrujenost

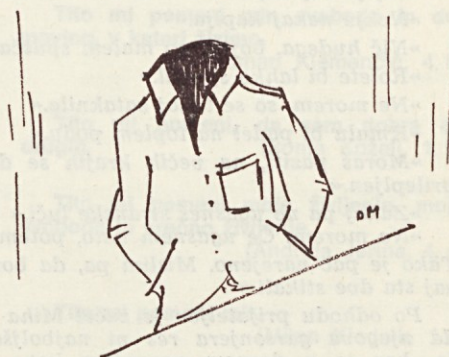
in nezadovoljstvo. Stolova ekipa je igrala močno oslABLJENA, saj za njo nista igrala Karnar in Trebušak.

Zaključili smo tudi s klubskim turnirjem. Zmagal je Marjan Karnar s 14,5 točke pred Bavčarjem, ki jih je zbral 14, Markočem 10,5, Laniškom 10 itn.

Na koncu bi se rad še enkrat v imenu šahovske sekcije zahvalil Marjanu Prelovšku za požrtvovalno vodenje blagajniških in ostalih del.

Z. Suhadolc

Obraz iz kolektiva

Izdaja v 2000 izvodih Industrija pohištva STOL Kamnik. Glasilo urejajo — glavni urednik Ciril SIVEC, odgovorni urednik Alojz ŠVIGELJ in člani uredniškega odbora: Anton JEGLIČ, Franc SIKOŠEK, Peter BERTONCELJ, Milan OBRADOVIČ, Janez POGAČAR in Marjeta ŠEK. Lektor: Ivan SIVEC. List izhaja vsak mesec in ga prejema delavci STOLA brezplačno. Natisnila TISKARNA LJUBLJANA v Ljubljani. Oproščeno prometnega davka po pristojnem sklepu 421-1/72.

Kvalitetni premik

Tine je na lepem ugotovil, da so noge, ki jih je hotel montirati v sedalo, pretanke, da bi dobro držale. Za hip je pomislil. Ze dolgo ni prišlo do tega, vseeno pa takšen stol ne more dati iz rok. Pokolebal je, kaj bi naredil. Po kratkem premisleku je poklical k sebi svoje delovne tovariše.

»Hja, naredi, kot da se ni nič zgodilo in daj naprej. Če jih bo kontrola spregledala, jih bo pač spregledala. Jaz se zaradi tega ne bi posebno žrl,« je ugotavljal Franci.

»Koliko pa je takih? Samo dvajset nog. Eh, za tistih pet stolov se pa res ne splača sekirati,« je zamahnil z roko Miha.

»Malo več lepila daj, pa bo vse O. K.,« je predlagal Igor. »Sploh se ne bo opazilo, da je kaj narobe.«

Tine je tako naredil z enim stolom, vendar se mu je zdel precej nestabilen. Ostale noge za stole pa je dal na poseben kup, da bi še premislil, kaj bi naredil. Navsezadnje ne gre samo za številčnost, kvaliteta vendar ne sme trpeti. Tisti dan je nadaljeval z drugim delom, zato ni opozoril nobenega drugega, ki bi odgovarjal za to delo.

* * *

Ko se je Franci vračal domov, se mu je v avtomobilu kar naenkrat prižgala luč, ki je opozarjala, da se avto preveč greje. Mislil je peljati še nekaj metrov, vendar se mu je avto zasmilil, saj je bil čisto nov. Ustavil ga je in odprl haubo. Ničesar posebnega ni opazil.

Splazal je pod avto. Pod posodo za hladilno tekočino je bilo mokro. Celo kapljalo je iz nje. Torej je bilo še nekaj kapelj v njej.

»Madonca, pa nov avto!« je pogrelo Francija. Dvignil je roko in začel ustavljati automobile. Dolgo — dolgo se ni nihče niti zmenil zanj, nazadnje pa je po naključju pripehljal mimo njegov mojster. Pripela sta vrvi in odšlepala avto do prvega mehanika.

»Še dobro, da ste takoj počakali,« je ugotovil le-ta. »Lahko bi se zvila glava, lahko bi šlo tesnilo ali pa še kaj hujšega. Stvar je pravzaprav v nesolidni montaži. Nekdo je spotoma mislil na drugo stvar, delo pa je opravil z levo roko, kot se temu reče.«

* * *

Miha se je ravno v tistih dneh vselil v novo garsonjero. Bil je izredno vesel, saj jo je težko čakal že vrsto let. Nekateri kolegi so mu celo zavidali, čeprav je bil Miha že dolgo časa edini resni kandidat.

Takoj prvi dan je povabil k sebi prijatelje iz svojega tozda.

»Kaj pa ti nekaj ropota?« se je začudil Frenk.

»Ah, to ni nič. Hladilnik je bolj slabo pritrjen, pa se vedno trese, kadar motor obratuje. To bom že sam enkrat popravil.«

»Prosim, če zapreš okno. Piha mi,« je potožil drugi.

»Saj je zaprto, le slabo tesni.«

»Nekje nekaj kaplja.«

»Nič huđega, boljser po malem spušča.«

»Roletе bi lahko spustil.«

»Ne morem, so se takoj zataknilе.«

»Kmalu bi padel na toplem podu.«

»Moraš paziti, na večih krajih se dviguje, ker je slabo prilepljen.«

»Zakaj pa ne ugasneš stranske luči.«

»Ne morem. Če ugasnem tisto, potem ugasne tudi glavna.

Tako je pač narejeno. Mislim pa, da bom to lahko popravil, saj sta dve stikali.«

Po odhodu prijateljev je začel Miha razmišljati, da morda njegova garsonjera res ni najboljše narejena, posebno še, ker je v desnem zgornjem kotu opazil velik vlažen madež.

* * *

Tisto popoldne se je Igor namenil, da bo šel z ženo in otrokoma kupovat čevlje. Pomlad je, stari so zanič, novih so bili vsi potrebni. Čeprav so iskali za vse štiri hkrati, se je zataknilo pri vsakomur posebej.

»Če hočete številko 35 ali 36, drugih pa res nimamo,« je povedala prodajalka, ko je Igor izbral model v izložbi.

»Pa boste kaj dobili?«

»Preveč me sprašujete, tega vam pa res ne bi vedela povedati.«

Pri ženskih čevljih se je zataknilo še huje.

»Nimamo, res nimamo, toda pred dvema urama smo še imeli. Zakaj pa niste takrat prišli?«

»Saj bi, če bi vedela.«

»Ja, to je pa vaš problem. Drugič pa se malo prej oglašite.«

Otroka sta čevlje sicer dobila, vendar so bili nekam čudni: par ni bil nič kaj podoben paru glede barvne kombinacije.

»Pa je to res prva kvaliteta?« je zanimalo Igorja.

»Seveda, ali ne vidite, saj vendar tukaj piše.«

Drugi par se ni mogel zapreti do vrha. Zadruga je bila pokvarjena.

»Kaj, da je kaj narobe? Ne bodite smešni.«

»Če nimate drugega para, jih ne bomo vzeli.«

»Kakor hočete. Toda povem vam, da je ta par čevljev zadnji in da jih nikjer drugje več nimajo.«

»Dajte jih, da bo mir!« je podražilo Igorja. Praznih denarnic in slabe volje so odšli domov.

* * *

Tine je ob petkih hodil po meso, ker je bila v soboto navadno taka gneča, da je vedno zgubil živce, preden je prišel na vrsto. Žena je ob petkih pospravljala stanovanje, Tine pa je šel namesto nje po nakupih.

Mesar je takoj videl, da ima pred sabo manj izkušenega moškega, zato mu je nometal poleg kosa, ki je bil približno podoben mesu, še precej drugih stvari, predvsem takšnih, ki so jih ženske že od daleč zavračale. V hipu je mesar tudi izračunal, da znese vse skupaj 21 jurjev in 10 par.

»Toliko?« se je začudil Tine. »Saj je skoraj nemogoče.«

»Ja, pogledjte, koliko sem vam dal!« je v hipu vzrojil mesar. Takrat je bilo Tinetu dovolj.

»Raje recite, kakšno meso ste dali!«

»O, kaj takega, Se prepirali bi se radi.«

»Pritožil se bom inšpektorju, da prodajate nekvalitetno meso kot prvovrstno.«

»Kar dajte!« Toda, da vas ne vidim več v tej mesariji. Boste videli, kakšno meso nam bodo nametali šele drugi. Mar nam je za take, ki niso stalne stranke.«

Tine je jezen odšel domov, doma pa ga je nadrla še žena, češ, da se iz takšnega mesa ne da skuhati dobra juha.

»Čisto nič ne pogledaš, kaj ti nameče!« je godrnjala.

Tine bi najraje skočil iz kože.

* * *

Med malico so se Tine, Franci, Miha in Igor po naključju vsedli skupaj. Pripovedovali so si to in ono, predvsem pa so se menili, kam bodo šli za prvomajske praznike. Toliko dni bodo prosti, da se bodo lahko nekoliko bolj spočili.

Ko je Tine naročil štiri sokove, se je Franci nenadoma spomnil:

»Ti, kako pa je bilo potem s tistimi stoli. So šli naprej?«

»Še niso,« mu je odvrnil Tine. »Nega sem naredil, pa še tistega sem dal na stran. Z ostalimi nogami pa ne vem, kaj bi storil.«

»Ne boš verjel, ampak zadnjič se mi je pripetilo nekaj, kar me je spomnilo na tistih pet stolov, ki bi lahko bili slabi. Rekel sem si, da te moram vprašati, kako je zdaj. Če bi bilo po mojem, raje dobi druge noge, da bo izdelek v resnici v redu. Kar predstavljaš si, da se lahko tistemu, ki sede nanj, pod zadnjo platjo sesede. Res je bolje, da popraviš tudi tistega, ki si ga skušal rešiti z lepilom.«

»Tudi jaz ti tako svetujem,« se je oglašil Miha. »Tisti stoli bi bili kot moje stanovanje, ki so ga naredili preveč površno.«

»Ali pa na primer čevlji,« je pristavil Igor. »Ne samo, da jih nisem dobil, ampak so prodajali škartirane kot prvovrstne. Tako pač ne gre. Kar predstavljaš si, da ti sam kupiš tiste stole.«

»Brez skrbi, tudi sam sem prišel do tega sklepa,« se je nasmehnil Tine. »Zadnjič, ko sem z avtom ostal ob cesti... Če bom jaz delal tako, bo tudi drugi in tako se veriga potegne naprej. Vsi pa hočemo nazadnje imeti kvalitetno blago. Res moramo storiti še marsikaj glede kvalitete, toda prvi in glavni premik se mora storiti v naših glavah, v našem mišljenju.«

C. S.